

Nuorisotutkimusseuran toimintakertomus 2017

Sisällys

Nuorisotutkimusseura & Nuorisotutkimusverkosto	4
Nuorisotutkimusverkosto on laadukkaan tutkimustiedon tuottaja ja aktiivinen yhteiskunnallinen vaikuttaja	5
Nuorisotutkimusseuran murrosten vuosi 2017.....	6
1. TOIMINNAN PAINOPISTEET VUONNA 2017	7
2. ORGANISAATIO	10
2.1 Henkilöstö ja toimitilat	10
2.2. Hallitus.....	10
2.3. Talous.....	11
3. TUTKIMUS.....	12
3.1. Tutkimusyhteistyö	13
3.2. Tutkimukselliset painopistealueet.....	13
3.2.1. Sukupolvisuhteet, elämäntietä, siirtymät	14
3.2.2. Demokratia, yhdenvertaisuus, eriarvoisuus.....	14
3.2.3. Nuorisotyö, nuorisotoiminta, nuorten palvelut	15
3.3. Nuorisotutkimusverkoston säännöllinen tiedonkeruu.....	15
3.3.1 Nuorisobarometri	15
3.3.2. Lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimus	15
3.3.3. Nuorten elinolot -vuosikirja.....	16
3.3.4. Nuoret ajassa -tutkimushanke (2014–2025)	16
3.4. Nuoriso- ja lapsuudentutkimuksen tutkimuseettinen toimikunta.....	16
3.5. Nuorisotutkimusseuran apurahat	17
3.6. Nuorisotutkimuksen opinnäytetyöpalkinto	17
4. JULKAISUT	18
4.1. Nuorisotutkimusverkoston julkaisusarja	18
4.2. Nuorisotutkimus-lehti.....	19
4.3 Näkökulma ja Lukukokemus	19
5. KOULUTUS- JA OPETUSYHTEISTYÖ	20
5.1. Koulutus- ja opetusyhteistyö korkeakoulujen kanssa	20
5.2. Muu koulutus- ja opetusyhteistyö.....	21
6. SEMINAARIT.....	21
6.1. Nuorisotutkimuspäivät 2017	21

6.2. Avoimet tutkijaseminaarit	22
6.3. Julkistusseminaarit ja yhteistyötapahtumat	22
6.4. Kansainvälinen yhteistyö ja seminaarit	22
7. VIESTINTÄ	23
TUTKIMUSHANKKEET	24
I Sukupolvisuhteet, elämäkulkku, siirtymät	24
II Demokratia, yhdenvertaisuus, eriarvoisuus	25
III Nuorisotyö, nuorisotoiminta, nuorten palvelut	28
LIITTEET	35
I Julkaisut	35
Kirjat ja verkkojulkaisut	35
Nuorisotutkimus-lehti	36
II Tapahtumat	36
Avoimet tutkijaseminaarit	36
Julkaisuihin liittyvät keskustelutilaisuudet ja kirjanjulkistukset	36
Muut	37
III Näkökulmat	39
IV Lukukokemukset	39
V Annetut lausunnot	39
VI Tiedotteet	40
VII Luottamustehtävät	40
Hallitus 2017	40
Julkaisutoimikunta 2017–2018	41
Nuorisotutkimus-lehden toimitusneuvosto 2017–2018	41
Nuoriso- ja lapsuudentutkimuksen tutkimuseettinen toimikunta	41
Opinnäytetyökilpailun arviointiraati	41

Nuorisotutkimusseura & Nuorisotutkimusverkosto

Nuorisotutkimusseura ry on vuonna 1988 rekisteröity tieteellinen yhdistys, jonka tarkoituksena on edistää monitieteistä nuorisotutkimusta Suomessa ja kansainvälisesti. Yhdistys edistää tutkijoiden, nuorisoasioiden parissa työskentelevien, sekä nuorista ja nuorisotutkimuksesta kiinnostuneiden yhteisöjen välistä vuoropuhelua, kehittää tutkijoiden kansallisia ja kansainvälisiä yhteyksiä, järjestää seminaareja sekä harjoittaa alaansa liittyvää tutkimus-, viestintä- ja julkaisutoimintaa. Vuoden 2017 lopulla Nuorisotutkimusseuralla oli 372 jäsentä.

Nuorisotutkimusseura harjoittaa tutkimustoimintaa vuonna 1999 perustetun Nuorisotutkimusverkoston kautta. Nuorisotutkimusverkosto tuottaa monitieteistä tutkimustietoa ja osallistuu yhteiskunnalliseen keskusteluun tarjoten näkökulmia nuorten parissa tehtävän käytännön työn, hallinnon ja politiikan kentille. Nuorisotutkimusverkoston tutkimusta rahoittavat mm. ministeriöt, kansainväliset tutkimusrahoittajat, Suomen Akatemia, säätiöt sekä järjestö- ja kuntasektori. Yhteistyötä tehdään yliopistojen, ammattikorkeakoulujen, tutkimuslaitosten, järjestöjen, tieteellisten seurojen sekä lukuisten muiden yhteistyökumppaneiden kanssa.

Vuonna 2017 Nuorisotutkimusseurassa työskenteli yhteensä 33 työntekijää erilaisissa tutkimukseen ja tutkimushallintoon liittyvissä tehtävissä. Tutkimushankkeita oli käynnissä 33.

Nuorisotutkimusverkosto on laadukkaan tutkimustiedon tuottaja ja aktiivinen yhteiskunnallinen vaikuttaja

Vuosi 2017 oli Nuorisotutkimusverkoston toiminnassa eräänlainen hallinnollinen välivaihe: pitkäaikainen tutkimusjohtaja lähti vuoden alussa toisiin tehtäviin ja toimintaa johdettiin sijaisvoimin. Läheinen yhteistyö hallituksen puheenjohtajan ja muun henkilöstön kanssa olikin tärkeää, jotta toiminnan jatkuvuus voitiin turvata. Toisaalta nivelvaihe tarjosi mahdollisuuden olemassa olevien käytäntöjen arviointiin ja kehittämiseen, vaikkei suuriin linjanmuutoksiin ennen vakituisen tutkimusjohtajan nimittämistä haluttukaan ryhtyä.

Yksi merkittävimmistä Nuorisotutkimusseurankin toimintaan vaikuttavista tekijöistä vuonna 2017 oli opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) käynnistämä neuvotteluprosessi osaamiskeskusten perustamiseksi nuorisoalalle. Osaamiskeskushakuprosessin aikana vahvistui käsitys Nuorisotutkimusseuran ja sitä myöten myös Nuorisotutkimusverkoston vahvasta asemasta laadukkaan tiedon tuottajana nuorisoalalla ja OKM:n yhteistyökumppanina. Nuorisotutkimusseuralle myönnetty osaamiskeskus-asema varmistui aivan loppuvuonna, jonka myötä päästiin aloittamaan neuvottelut yksityiskohtaisemmista osaamiskeskustehtävistä niiden ensimmäiselle toimikaudelle vuosiksi 2018–2019.

Vaikka Nuorisotutkimusverkoston hallinnossa olikin vuoden aikana monenlaisia haasteita, niin Nuorisotutkimusverkoston toiminta jatkui vilkkaana niin tieteellisten asiantuntijapuheenvuorojen kuin julkaisujen ja tapahtumien osalta. Vuosiraportistamme ilmenevät erilaiset tunnusluvut ovat lähes hengästyttäviä. Nuorisotutkimusverkoston tutkijat tuottivat yhteensä lähes sata erityyppistä julkaisua kotimaisilla ja kansainvälisillä foorumeilla, pitivät yli 170 puheenvuoroa tieteellisissä ja ammatillisissa tilaisuuksissa kotimaassa ja ulkomailla, toteuttivat kymmeniä tieteellisiä ja yhteiskunnallisia luottamustehtäviä sekä esiintyivät mediassa kymmeniä kertoja. Lisäksi tutkijamme antoivat opetusta ja ohjausta sekä arvioivat opinnäytteitä eri yliopistoissa ja toimivat vertaisarvioijina tieteellisissä julkaisuissa.

Vaikka pelkkä määrällinen volyyymi ei kerrokaan kaikkea Nuorisotutkimusverkoston toiminnasta, voi näiden lukujen valossa kuitenkin todeta tutkijoidemme osallistuvan erittäin aktiivisesti tiedeyhteisön ja yhteiskunnan toimintaan ja antavan runsaasti arvokasta panosta nuorten elinoloja ja nuorisoalaa sivuaviin keskusteluihin. Toiminnallamme on myös selkeät laatukriteerit ja -prosessit, jotka takaavat tiedontuotantomme korkean tason myös kansainvälisessä vertailussa. Siksi Nuorisotutkimusverkoston työstä voi olla aidosti ylpeä.

Sinikka Aapola-Kari

Ma. tutkimusjohtaja vuonna 2017 (vakituinen tutkimusjohtaja vuoden 2018 alusta)

Nuorisotutkimusseuran murrosten vuosi 2017

Nuorisotutkimusseuran hallituksen kannalta vuosi 2017 oli erityinen kolmesta eri näkökulmasta. Ensinnäkin koko yhteiskunnallinen ja tiedepoliittinen kehitys aiheutti Nuorisotutkimusseuran toiminnalle uusia haasteita. Erityisen keskeinen oli ammatillisen koulutuksen reformia koskeva lakiesitys, joka monin eri tavoin heikentää nuorten koulutusmahdollisuuksia ja synnyttää uusia eriarvoisuuden mekanismeja. Nuorisotutkimusseuran työntekijät ja hallituksen jäsenet osallistuivat aktiivisesti uudistuksesta käytävään keskusteluun ja tarjosivat asiantuntemustaan uudistuksen parantamiseksi. Ajan hengeksi voisi kutsua vastaavia nuoria koskevia yhteiskunnallisia interventioita, joiden suhteen tutkimustieto ja tiedeyhteisö – ja Nuorisotutkimusseura niiden mukana – ovat aivan liiaksi joutuneet defensiiviseen asemaan. Huolimatta Nuorisotutkimusverkoston piirissä tehtävästä laadukkaasta tutkimustyöstä ja yhteiskuntapoliittisesta aktiivisuudesta tuntuvat nuorisopolitiikan hegemoniset linjaukset ja aloitteet syntyvän muualla. Joudumme Nuorisotutkimusverkostossakin miettimään, miten voisimme asetelmaa muuttaa paremmaksi.

Toinen merkittävä toimintaamme vuonna 2017 vaikuttanut muutos oli keskeisten rahoituslähteidemme (erityisesti opetus- ja kulttuuriministeriön ja Suomen Akatemian) rahoitusperusteissa tapahtuneet muutokset, jotka pakottivat pohtimaan oman toimintamme muotoja ja sisältöjä. Parhaimmillaan nämä ulkoiset muutostekijät, erityisesti nuorisoalalle luotu osaamiskeskus-rakenne, laajentaa toimintaamme sisällöllisesti, tuo sille lisää resursseja ja edesauttaa uusien yhteistyöverkostojen syntymistä. Rahoitusrakenteen kehittyminen aiempaa lyhytjänteisemmäksi tuo kuitenkin mukanaan myös ongelmia, joista merkittävin on vaikeus suunnitella pitkän aikavälin toimintaa tai tehdä pitkäjänteistä tutkimustyötä. Nuorisotutkimusverkoston organisatorista rakennetta tuleekin lähivuosina kehittää siten, etteivät uudet muodot tule rajoittamaan toimintaamme. Tärkeintä on sisällöllisesti korkeatasoinen nuorisotutkimus, hyvä yhteys nuorisotoiminnan kenttään ja vahva vaikuttaminen.

Kolmanneksi vuosi 2017 oli Nuorisotutkimusverkoston kannalta tärkeiden rekrytointipäätösten aikaa. Tutkimusjohtajan sijaisuuden hoitaminen ja vakinaisen tutkimusjohtajan valinta olivat pitkiä ja vaativia prosesseja, jotka pyrittiin hoitamaan mahdollisimman oikeudenmukaisesti, avoimesti ja asiantuntevasti. Prosessista huolehti laaja valintatoimikunta, jonka asiantuntijuuden varmistamiseksi sen työhön osallistui myös kaksi kansainvälistä nuorisotutkimuksen asiantuntijaa. Pätevän hakijajoukon keskuudesta Nuorisotutkimusseuran hallitus valitsi joulukuussa Nuorisotutkimusverkoston uudeksi tutkimusjohtajaksi Sinikka Aapola-Karin. Tehtävänsä mukaisesti seuran hallitus oli viime kädessä se elin, joka päätöksen teki.

Antti Häkkinen

Nuorisotutkimusseuran puheenjohtaja vuonna 2017

1. TOIMINNAN PAINOPISTEET VUONNA 2017

Nuorisotutkimusseuran toiminta asiantuntijaorganisaationa on pitkäjänteisestä, yli kalenterivuosien kurottavaa. Kullekin vuodelle asetetaan kuitenkin erityisiä painopisteitä, joista osa toimii monivuotisena toiminnan kehyksenä. Painopisteet tukevat pitkäjänteisen tutkimustoiminnan vahvistamista ja ovat sisällöltään läpileikkaavia. Painopisteisiin sisältyy tieteellinen ja yhteiskunnallinen vaikuttaminen, jotka ovat Nuorisotutkimusverkoston toiminnan perusta. Tutkimuksen painopistealueet resonoiivat hyvin myös ajankohtaisten nuorisopolitiikan keskeisten asiakirjojen kanssa. Vuoden 2017 toiminnan painopisteet on listattu alla.

Globaali vastuu ja vuoropuhelu

- vertailevat tutkimusasetelmat ja tutkijavaihdot, myös Euroopan ulkopuolella olevien tutkijoiden ja tiedeyhteisöjen kanssa (erityisesti Griffith University, Australia)
- institutionaalisten yhteistyösuhteiden lujittaminen (mm. YK, Euroopan komissio, Nordic Africa Institute, Suomen Lähi-Idän Instituutti, Wider University)
- olemassa olevien tutkimushankkeiden avaaminen globaalista näkökulmasta
- nuorisotyön ja -politiikan tutkimuksen kansainväliset yhteistyösuhteet (Euroopan komission rahoittamat tutkimus- ja kehittämishankkeet, kansainväliset yhteisjulkaisut, asiantuntija- ja vaikuttamistyö)
- satsaukset globaalin liikkuvuuden tutkimiseen nuorten näkökulmasta (muuttoliike, yhteiskunnalliset liikkeet, sosiaalinen liikkuvuus)

Tiedon kentät tutkijayhteisöllisyyden, tutkimuspolitiikan ja yhteiskunnallisen vaikuttamisen resurssina

- hanke- ja tieteenalarajat ylittävän tutkijoiden vuoropuhelun vahvistaminen
- uusien tutkimusalueiden, -teemojen ja -tarpeiden identifiointi
- kollektiivinen yhteiskunnallinen vaikuttaminen osana tiedon kenttien toimintaa
- osallistuminen nuorisopolitiikan keskeisiin uudistuksiin ja vastaaminen niistä nouseviin tiedontarpeisiin (mm. valtakunnallinen nuorisotyön ja -politiikan ohjelma)
- tutkimustoiminnan vision laatiminen, jossa tiedon kentät asetetaan paitsi nuorisotutkimuksen monitieteisiin kehyksiin, myös tiedepoliittisiin ja yhteiskunnallisiin toimintaympäristöihin pitkän tähtäimen muutoksia ja tiedon tarpeita ennakoiden (mm. valtioneuvoston kanslian TEAS-rahoitteiset hankkeet)

Tutkimustoiminnan menetelmällinen rikastuttaminen

- pitkittäis- ja seuranta-asetelmat (laadullinen ja määrällinen sekä niiden yhdistäminen)
- yhteistyö nuoria koskevien tiedonkeruutahojen kanssa (mm. Kouluterveyskysely, 1987-rekisteriaineisto ja 1997-aineiston suunnittelu, Otus ry:n aineistot, Yleisradio, NEET-nuorten erillisbarometri yhteistyössä etsivän nuorisotyön kanssa)
- olemassa olevien aineistojen jatkokäyttö aineistojen monipuoliseksi analysoimiseksi
- monipuolinen aineistonkeruu ja julkistaminen nuorten erilaisia ilmaisutapoja ja kulttuureita kunnioittavalla tavalla (mm. yhdistetään tieteen ja taiteen keinovalikoimia, tekijöitä ja tiedon julkistamisen tapoja)
- nuorten osallisuutta tukevat ja osallisuuden edellytyksiä kriittisesti arvioivat tutkimusasetelmat sekä uudet avaukset (vrt. Merkityksellinen Suomessa -toimintaohjelma)
- digitalisaation tuomat mahdollisuudet tutkimustiedon tuottamisessa ja julkistamisessa (mm. big data) sekä tarvittava koulutus
- Nuorisotutkimusverkoston tutkijoiden käytössä olevien tietopalveluresurssien tarkastelu ja päivittäminen, yhteistyön vahvistaminen Nuorisotiedon kirjaston kanssa

Monipuolinen ja -kenttäinen viestintä

- monikielisyyden vahvistaminen seuran ja verkoston viestinnässä (englanninkielisen viestinnän lisääminen, ruotsinkielisten verkkosivujen valmistelu)
- tiedeviestinnän arviointi yhdenvertaisuuden toteutumisen näkökulmasta
- toimintalinjausten ja -ohjeistusten laatiminen verkoston viestintään (sosiaalisen median linjaukset työntekijöille)
- sosiaalisen median arviointi ja kehittäminen tiedeviestinnän areenana (mm. uusien tiedeviestinnän kantavien, YouTuben ja Instagramin, vakiinnuttaminen)
- tiedeviestinnän koulutukset verkoston tutkijoille
- vireä (moni)tieteellisten seurojen yhteistyö tiede- ja yhteiskunnallisessa vaikuttamisessa ja jäsenviestinnässä (osallistuminen Tieteellisten seurain valtuuskunnan strategiaprosessiin, erityisesti tieteellisten seurojen viestintäosaamisen kehittämiseen)

Eettisesti kestävä tutkimus

- Nuoriso- ja lapsuudentutkimuksen tutkimuseettisen toimikunnan eettinen ennakoarviointi sekä koulutus- ja vaikuttamistyö (mm. vuosittaiset laajalle yleisölle suunnatut etiikka-seminaarit, vaikuttaminen ajankohtaisiin tutkimuseettisiin kysymyksiin, julkaisutoiminta)
- uusien tutkimusympäristöjen, -tapojen, -menetelmien ja tiedon julkistamisen luomat tutkimuseettiset haasteet: vuonna 2017 painopisteinä mm. kansainvälisen tutkimusyhteistyö, digitaaliset tutkimusmenetelmät, monikultuurisuuden tutkimus ja julkaisutoimintaan liittyvät kysymykset
- yhteistyö mm. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ja eri tutkimuslaitosten eettisten toimikuntien kanssa
- piilossa olevien tai vaiettujen nuoria koskevien ilmiöiden tunnistaminen ja nostaminen nuorisotutkimuksen agendalle
- erilaisista lähtökohdista tutkimusta tekevien tutkijoiden arvostaminen ja tukeminen

Moniääninen julkaisutoiminta

- painopisteinä mm. tutkimusmetodit ja tutkimusetiikka, nuorten palvelukokemukset, maanpuolustus, tasa-arvo, liikunta ja liikkumattomuus

- avoimen julkaisemisen entistä kattavampi toteuttaminen ja suuntaviivojen laatiminen tulevaisuudelle; julkaisueettisten ohjeiden laatiminen Nuorisotutkimusverkostolle
- kaikkien ilmestyneiden Nuorisotutkimus-lehtien digitointi (Tieteellisten seurain valtuuskunnan erityisavustus)
- marginaalisten tutkimusalueiden tuominen esille teemapohjaisten lehtien avulla (v. 2017 teemoina vammaisuus & taide)
- kansainvälisen julkaisemisen tukeminen (käännöskirjallisuus, tutkijoiden kv-kirjoittamisen tukeminen)

Elävä koulutus- ja opetusyhteistyö

- Nuorisotutkimusverkoston paikan tarkennus nuorisotyötä ja -tutkimusta koskevan koulutuksen ja opetuksen kentillä (opistotaso, amk, yliopistot: opetus, ohjaus, yhteiset kurssit, tutkimusyhteistyö)
- yhteistyö nuorisotutkimuksen uuden tohtorikoulutuksen käynnistämisessä Tampereen yliopiston kanssa
- tutkijoiden koulutustarpeisiin tarttuminen (mm. menetelmät, tiedeviestintä, opetus)

Kannustava työyhteisö

- työhyvinvoinnista huolehtiminen kokonaisvaltaisesti (mm. kuukausittaiset työyhteisötapaamiset, tutkijoiden kollektiivinen työnohjaus, työyhteisön toimintatapojen kirjallisten ohjeiden päivitys, "Ohjeita epäasiallisen käyttäytymisen ja kohtelun sekä häirinnän ehkäisyyn, tunnistamiseen ja käsittelyyn Nuorisotutkimusseuran ja Nuorisotutkimusverkoston työyhteisössä" -asiakirjan julkaiseminen, työsuojelutoimikunnan aktiivinen työskentely)
- johtamisressurssin yhteisöllinen vahvistaminen (mm. tutkimuksen johtoryhmä, hankejohtamisen systematisointi ja hajauttaminen, hankejohtajien koulutukset, aiempaa yksityiskohtaisemman yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman viimeistely ja vieminen käytäntöön)
- yhteisten kestävän kehityksen, työturvallisuus-, yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmien laatiminen Allianssi-talolle.

2. ORGANISAATIO

2.1 Henkilöstö ja toimitilat

Vuosi 2017 oli Nuorisotutkimusseuran johdossa siirtymäaikaa, kun pitkäaikainen tutkimusjohtaja Leena Suurpää siirtyi vuoden alussa uusiin tehtäviin. Tehtävää hoiti vuoden ajan määräaikaisesti erikoistutkija, dos. Sinikka Aapola-Kari, joka valittiin joulukuussa koko vuoden kestäneen rekrytointiprosessin päätteeksi vakituiseksi tutkimusjohtajaksi vuoden 2018 alusta lähtien. Hallintohenkilöstössä tapahtui myös muita muutoksia tutkimuspäällikkö Kaisa Vehkalahden jäätyä toimivapaalle elokuussa. Hänen tehtävänsä hoiti loppuvuoden ajan Elina Pekkarinen. Pääosin toiminta pystyttiin sijaisuuksista huolimatta toteuttamaan toimintasuunnitelman mukaisesti, mutta tilanne johti myös muutoksiin joidenkin toiminta-alueiden osalta.

Nuorisotutkimusseuran henkilöstöstä pääosa työskentelee tutkimustehtävissä. Tämän lisäksi työntekijöitä työskentelee tutkimushallinnossa erilaisten julkaisu-, seminaari-, viestintä- ja talousasioiden parissa. Nuorisotutkimusverkostossa työskenteli vuonna 2017 myös useita korkeakouluharjoittelijoita.

Nuorisotutkimusseuran toimisto sijaitsee Nuorisoyhteistyö Allianssi ry:n vuokralaisena Allianssi-talossa Itä-Pasilassa (os. Asemapäällikönkatu 1, 00520 Helsinki). Nuorisotutkimus-seuran tutkijoita työskenteli tämän toimipisteen lisäksi verkostomaisesti ympäri Suomea mm. Oulussa ja Kajaanissa.

2.2. Hallitus

Nuorisotutkimusseuran hallitukseen kuuluvat syyskokouksessa valitut puheenjohtaja ja 6–10 varsinaista jäsentä sekä 3 varajäsentä. Seuran hallituksen puheenjohtajana toimi professori Antti Häkkinen ja varapuheenjohtajina Mirja Määttä ja Anu-Hanna Anttila. Hallitus kokoontui vuonna 2017 kuusi kertaa. Hallituksen pääasialliset tehtävät liittyvät Nuorisotutkimusseuran toiminnan strategiseen suunnitteluun, operationaalisen johdon ollessa Nuorisotutkimusverkoston toimistolla. Hallitustyöskentely on painottunut tiedepoliittiseen vaikuttamistyöhön osana suomalaista ja kansainvälistä tiede- ja korkeakoulupolitiikkaa sekä Tieteellisten seurain valtuuskunnan tieteellistä yhteisöä. Vuonna 2017 hallituksen työskentelyssä painottuivat erityisesti tutkimusjohtajan rekrytointi sekä taloushallinnon selvitykset ja uudistukset.

2.3. Talous

Nuorisotutkimusseura ry saa perusrahoituksensa opetus- ja kulttuuriministeriön nuoriso- ja liikuntapolitiikan osaston Nuorisotyön ja -politiikan vastuualueelta (n. 50 prosenttia kokonaisbudjetista). Yleisavustus kattaa Nuorisotutkimusseuran perustoiminnan sekä toistaiseksi voimassa olevissa työsuhteissa olevaa henkilöstöä ja infrastruktuuria koskevat kulut. Vuonna 2017 yleisavustuksen rahoitusehtoihin tuli merkittäviä muutoksia, kun Opetus- ja kulttuuriministeriö sovelsi avustukseen kolmen prosentin omavastuuosuutta ja lisäksi määriteltiin uutena Nuorisotutkimusverkoston palkkoihin sovellettava palkkakatto, jonka ylittävä osuus on katettava omalla varainhankinnalla. Palkkakatto-säännöksen osalta anottiin poikkeuslupaa, joka myönnettiin tutkimusjohtajan palkan osalta.

Yleisavustuksen lisäksi Nuorisotutkimusverkoston hankkiman ulkopuolisen rahoituksen osuus on huomattava. Merkittävimpiä ulkopuolisia rahoittajia ovat vuonna 2017 olleet Euroopan komissio, Suomen Akatemia sekä eri säätiöt ja yhdistykset, joista moni on tilannut Nuorisotutkimusverkostolta arvioivaa tutkimusta kehittämishankkeidensa yhteyteen.

Vuonna 2017 kirjanpidosta huolehti Tilitoimisto Tommi Ranta. Tilintarkastuksen teki PricewaterhouseCoopers Oy ja toiminnantarkastajana toimi varatoiminnantarkastaja Veli-Matti Ulvinen varsinaisen toiminnantarkastajan Tero Järvisen ollessa estynyt.

Vuoden 2017 kesällä tehtiin hallituksen toimeksiannosta perusteellinen selvitys Nuorisotutkimusseuran hallinnoimien hankkeiden rahoitustilanteesta ja tilinpidosta johtuen vuoden 2016 aikana yllätyksenä syntyneestä merkittävästä alijäämästä. Alijäämään syntyä ja kirjanpidon käytänteitä tarkastelevan selvityksen laati konsulttityönä KTM, HT-tilintarkastaja Anssi Pietiläinen. Selvityksen jälkeen hankkeiden tilinpitoa on tarkistettu. Pietiläinen toimi myös muutoin taloushallinnon tukena vuoden 2017 toisella puoliskolla. Hallitus perusti oman taloustyöryhmän tukemaan Nuorisotutkimusverkoston talouden kehittämistä.

3. TUTKIMUS

Nuorisotutkimusseuran yhteydessä vuodesta 1999 toiminut Nuorisotutkimusverkosto on kasvanut merkittäväksi nuoria, nuorisotyötä ja -politiikkaa koskevan tiedon tuottajaksi ja julkaisijaksi sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla. Nuorten toimintaympäristöt ja nuorisotyön sekä -politiikan kentät ovat monin tavoin muuttuneet. Samoin tiede- ja tutkimusympäristöt ovat olleet viime vuosina suuressa murroksessa.

Nuorisotutkimusverkoston tutkimustoiminnan yhtenä ansiona voidaan pitää nopean ja pitkäjänteisen tutkimustiedon tuottamisen onnistunutta yhdistämistä. Suunnitelmallista työtettä ja monipuolisia, eettisesti kestäviä tiedon tuottamisen tapoja tarvitaan, jotta myös nopeisiin tiedon tarpeisiin voidaan vastata laadukkaasti. Tarkoituksena on tuottaa tietoa tavalla, joka mahdollistaa tiedon kumuloitumisen hankkeiden välillä, nuorten kannalta keskeisiä yhteiskunnallisia muutoksia tunnistaen ja ennakoiden. Nuorisotutkimusverkostossa nuoria ja nuoruutta lähestytään niin yksilöiden, ryhmien ja kulttuurien, ikä-, sukupolvi- ja institutionaalisten suhteiden kuin julkisten mielikuvien näkökulmista.

Nuorisotutkimusseuran ja -verkoston organisaatiomalli tieteellisenä yhdistyksenä on monin tavoin ainutlaatuinen suomalaisen tutkimuksen kentillä. Vuoden 2017 aikana Nuorisotutkimusseura ja -verkosto on valmistellut yhteistyössä OKM:n kanssa uutta vaihetta nuorisotyötä ja -politiikkaa koskevassa tiedon tuotannossa.

Uuden nuorisolain tultua voimaan on nuorisoalalle valmisteltu osaamiskeskusrakenteen luomista. Osaamiskeskukset ovat opetus- ja kulttuuriministeriön nimeämiä uusia nuorisoalan toimijoita, jotka kehittävät nuorisotoimialaa valtakunnallisen nuorisotyön ja -politiikan ohjelman (VANUPO) 2017–2019 tavoitteiden mukaisesti. Neuvottelut varsinaisista osaamiskeskustehtävistä ja rahoituksesta jatkuivat vuoden 2018 alkupuolelle. Osaamiskeskus-toiminnot tulevat muodostamaan vain pienen osan Nuorisotutkimusseuran ja sen yhteydessä tutkimustoimintaa toteuttavan Nuorisotutkimusverkoston toiminnasta. Valtaosa toiminnasta ja tutkimustyöstä toteutetaan jatkossakin opetus- ja kulttuuriministeriön yleisavustuksen sekä muista lähteistä saadun tutkimusrahoituksen turvin.

3.1. Tutkimusyhteistyö

Nuorisotutkimusverkoston tutkimustoiminta perustuu tieteidenvälisyyteen ja monikenttäisyyteen. Tämän toiminta-ajatuksen mukaisesti perustutkimus ja soveltava tutkimus sekä yhteiskunnallinen vaikuttamistyö asettuvat elävään vuoropuheluun. Yliopistojen, ammattikorkeakoulujen, tutkimuslaitosten ja tieteellisten seurojen kanssa tehtävä yhteistyö on luonteva osa tutkimustoimintaa. Vuoden 2017 aikana hankeyhteistyötä tehtiin useiden suomalaisten ja ulkomaisten yliopistojen kanssa.

Koulutuskentän lisäksi Nuorisotutkimusverkoston yhteistyö on elävää eri valtionhallinnon tahojen ja kansalaisjärjestökentän kanssa. Erityisen tiiviit suhteet Nuorisotutkimusverkostolla on Opetus- ja kulttuuriministeriön nuoriso- ja liikuntapolitiikan (nuorisotyön ja -politiikan vastuualueen) sekä kulttuuri- ja taidepolitiikan osastojen kanssa. Muita läheisiä yhteistyökumppaneita Nuorisotutkimusverkostolle ovat mm. eri ministeriöt, kunnat, järjestöt (mm. Allianssi ja Pelastakaa Lapset), säätiöt (mm. Suomen lasten ja nuorten säätiö, Koneen Säätiö, Kulttuurirahasto ja Me-säätiö) sekä nuoriin ja ikään liittyvien teemojen parissa työskentelevien Lapsiasiavaltuutetun ja Yhdenvertaisuusvaltuutetun toimistot.

Valtionhallinnon lisäksi keskeisiä kumppaneita ovat kunnat, järjestöt (mm. Allianssi, Pelastakaa Lapset, Suomen Punainen Risti, Ihmisoikeusliitto, Suomen Pen, Aseman Lapset,) ja säätiöt (mm. Suomen Lasten ja Nuorten Säätiö, Koneen Säätiö, Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämissäätiö Cupore). Nuorisotutkimusseura toimii myös aktiivisessa yhteistyössä Tieteellisten seurain valtuuskunnan, tutkimuseettisen neuvottelukunnan sekä muiden tieteellisten seurojen kanssa.

Nuorisotutkimusseura tukee harkinnanvaraisesti itsenäisiä tutkimusverkostoja, joiden aihepiirit kytkeytyvät läheisesti nuorisotutkimukseen. Aktiivisesti toimivia alaverkostoja vuonna 2017 ovat olleet tyttöjen tutkimusverkosto, hip hop -tutkimuksen verkosto sekä nuorisotyön Senioriklubi.

3.2. Tutkimukselliset painopistealueet

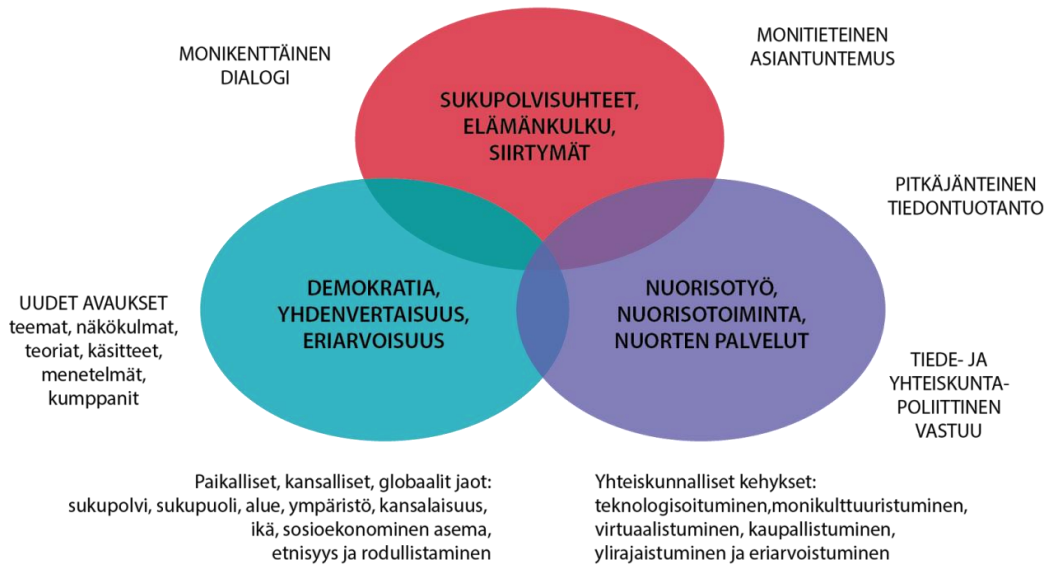
Nuorisotutkimusverkoston tutkimustoiminnan keskeisenä lähtökohtana on pitkäjänteisyys ja yhteisöllisyys. Lähtökohta on organisatorinen ja sisällöllinen. Tavoitteena on vahvistaa helposti fragmentaariseksi jäävän hankerakenteen ylittävää vuoropuhelua ja tiedon kumuloitumista. Kyse ei ole vain tutkimustoiminnan kansallisesta profiloinnista ja tutkijayhteisöllisyydestä, vaan myös kansainvälisestä vuoropuhelusta ja tutkijavaihdoista.

Nuorisotutkimusverkoston tutkimustoiminta tehdään laajuudeltaan ja kestoaltaan vaihtelevissa tutkimushankkeissa. Tutkimushankkeet ja niissä työskentelevät tutkijat tekevät yhteistyötä nuorisotutkimuksen keskeisiä näkökulmia edustavilla painopistealueilla, nk. tiedon kentillä, jotka kokoavat Nuorisotutkimusverkostossa tehtävän tutkimuksen keskeisiä näkökulmia:

- I Sukupolvisuhteet, elämäntietäminen ja siirtymät
- II Demokratia, Yhdenvertaisuus ja eriarvoisuus
- III Nuorisotyö, nuorisotoiminta ja nuorten palvelut

Oheinen kuvio havainnollistaa tiedon kenttien keskinäissuhdetta sekä niitä kehystäviä Nuorisotutkimusverkoston tutkimustoiminnan lähtökohtia. Kuvion alta löytyvät kuvaukset tiedon kentistä.

NUORISOTUTKIMUSVERKOSTON TIEDON KENTÄT

Tiedon kentillä on ollut kahtalainen tarkoitus: yhtäältä ne ovat tarkoittaneet Nuorisotutkimusverkoston sisäistä tutkimustoiminnan organisoimisen tapaa, jonka tavoitteena on ollut vahvistaa tutkijayhteisöllisyyttä ja vuoropuhelua ohi sirpaleisen hankerakenteen sekä tarjota mahdollisuus vertaispalautteen antamiseen ja saamiseen. Toisaalta ne ovat toimineet viestinnällisenä keinona koota Nuorisotutkimusverkoston eri hankkeissa tehtävän moninaisen tutkimustyön keskeisimpiä teemoja ja aihealueita yhteen.

3.2.1. Sukupolvisuhteet, elämäntyyli, siirtymät

Tämän tiedon kentän kokoavana lähtökohtana on sukupolvisuhteiden, elämäntyylin ja siirtymien moniulotteinen tarkastelu. Sukupolvia tutkitaan moninaisissa ympäristöissä ja merkityksissä, joihin kytkeytyy neuvotteluja hyvää elämää koskevista käsityksistä sekä materiaalisia olosuhteita ja ehtoja. Sukupolvinäkökulma kiinnittää huomion paitsi nuoruuden ikä- ja sukupuoliin, myös kysymyksiin perheistä, ylisukupolvisuudesta sekä elämäntyylin siirtymistä lapsuuden, nuoruuden ja aikuisuuden jännitteissä. Elämäntyyliä ja siirtymiä tulkitaan yksilöiden kokemuksista käsin sekä sosiaalisina ja institutionaalisina prosesseina. Elämäntyylin näkökulma merkitsee myös seuranta- ja pitkittäistutkimusasetelmien tuomista keskeiseksi osaksi Nuorisotutkimusverkoston tiedontuotantoa, jotta voidaan identifioida nuorten elämäntyylin suuntia ja arjen katkoksia aiempaa monipuolisesti.

3.2.2. Demokratia, yhdenvertaisuus, eriarvoisuus

Tämän tiedon kentän kautta tarkastellaan demokratian, yhdenvertaisuuden, tasa- ja eriarvoisuuden kysymyksiä. Tutkimusaiheet koskevat nuorten elämän sosiaalisia rakenteita, kuten etnisyyden, seksuaalisuuden, perheen ja politiikan alueita, sekä sosiaalista toimintaa, kuten kansalaistoimintaa, yhteiskunnallista vaikuttamista sekä elämää perheissä ja muissa lähiyhteisöissä. Tutkimushankkeita kokoava tiedonintressi kohdistuu nuorten erilaisiin instituutiosuhteisiin ja -käytäntöihin sekä nuorten asemaan näissä rakenteissa. Teoreettiset käsitteet – kansalaisuus, politiikka, syrjäytyminen, syrjintä ja syrjäyttäminen, rakenne ja toimijuus, kehollisuus, vastarinta ja poikkeavuus – yhdistävät tämän tiedon

kentän alla toimivia tutkimushankkeita. Tätä tiedon kenttää leimaavat monitahoiset arkaluontoisiin tutkimusaiheisiin liittyvät tutkimuseettiset erityiskysymykset.

3.2.3. Nuorisotyö, nuorisotoiminta, nuorten palvelut

Tässä tiedon kentässä kiinnostus kohdistuu nuorten toimintaympäristöihin ja palveluihin sekä näiden rakenteellisiin taustaehtoihin. Tarkastelun kohteena ovat yhtä lailla palvelujen luonne ja niiden paikka nuorisopolitiikan kentillä kuin niiden merkitys nuorille yksilöiden, ryhmien ja yhteisöjen tasolla. Erityistä huomiota kiinnitetään nuorten asemaan, kansalaisuuteen, osallisuuteen ja toimijuuden ehtoihin sekä nuorten omaehtoisessa toiminnassa kuin nuorille suunnatuissa toiminnoissa. Laajemmin kyse on nuorten ja yhteiskunnan välisestä vuorovaikutuksesta sekä sen ilmenemistavoista nuorten elämässä. Tavoitteena on tuoda näkyviin nuorten kokemusmaailma sekä tarve muokata nuorisotyön ja -politiikan lähtökohtia nuorten kannalta mielekkäiksi. Tämän tiedon kentän menetelmät vaihtelevat perinteisistä tiedonkeruun lähtökohdista kehittävään ja kokeilevaan tutkimukseen sekä toimintatutkimukseen. Osa-alueen tutkimukset toteutetaan usein dialogissa nuorisotyön ja -politiikan moninaisten kenttien kanssa.

3.3. Nuorisotutkimusverkoston säännöllinen tiedonkeruu

Nuorisotutkimusverkoston säännöllinen tiedonkeruu koostuu neljästä kokonaisuudesta, jotka vastaavat sekä määrällisen että laadullisen nuoria koskevan ajankohtaistiedon tarpeisiin. Määrällisiä tiedonkeruulinstrumentteja ovat vuosittain toteutettava Nuorisobarometri sekä joka toinen vuosi julkaistavat Lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimus sekä Nuorten elinolot -vuosikirja. Määrällisten tiedonkeruulinstrumenttien rinnalla jatkuu laadullisen seurantatutkimuksen mallintaminen Nuoret ajassa -tutkimushankkeessa (2014–2025).

3.3.1 Nuorisobarometri

Vuosittain julkaistava Nuorisobarometri mittaa suomalaisten nuorten arvoja ja asenteita. Valtion nuorisoneuvosto (aiemmin Nuorisoasiain neuvottelukunta, Nuora) on julkaissut suomalaisten nuorten arvoja ja asenteita selvittävää Nuorisobarometriä vuodesta 1994 lähtien. Vuodesta 2004 lähtien Nuorisobarometri on julkaistu Valtion nuorisoneuvoston ja Nuorisotutkimusverkoston yhteistyönä.

Vuoden 2016 Nuorisobarometri, jonka teemana oli *Katse tulevaisuuteen*, ilmestyi maaliskuussa 2017, ja herätti paljon kiinnostusta mediassa. Barometri toi esiin nuorten näkökulman omaan ja yhteiskunnan tulevaisuuden tilaan.

Vuonna 2017 kerättiin kyselyaineisto teemalla “osaaminen ja koulutus” ja aloitettiin vuonna 2018 julkaistavan Nuorisobarometrin valmistelu teemalla “vaikuttaminen ja valta Euroopassa”.

3.3.2. Lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimus

Lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimus käsittelee 7-29-vuotiaiden vapaa-aikaa painottuen mediaan, harrastamiseen ja liikuntaan. Tutkimus on jatkoa aiemmin Nuorten vapaa-aikatutkimuksen nimellä kulkeneelle julkaisusarjalle, jonka ensimmäinen julkaisu ilmestyi vuonna 2009. Tutkimuksen nimi muuttui vuonna 2016 Lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimukseksi alaikärajan laskun johdosta.

Lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimuksen yhteistyötahoja ovat Valtion liikuntaneuvosto ja opetus- ja kulttuuriministeriön kulttuuri- ja taidepolitiikan osasto ja Lapsiasiavaltuutetun toimisto. Vapaa-aikatutkimusta valmisteltiin vuonna 2017 liikunta-teemalla, erityisteemana vammaisten nuorten liikunta ja liikunnan ylisukupolvisuus. Tutkimus ilmestyy loppuvuonna 2018.

3.3.3. Nuorten elinolot -vuosikirja

Valtion nuorisoneuvoston, Nuorisotutkimusverkoston ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) yhteisjulkaisuina syntyvä, joka toinen vuosi ilmestyvä Nuorten elinolot -vuosikirja kokoaa nuoria koskevan tutkimustiedon ja tilastollisen aineiston yksiin kansiin. Ne tarjoavat ajankohtaista tietoa nuorten hyvinvoinnista päätöksentekijöille, nuorisoalan ammattilaisille sekä vanhemmille ja muille kasvattajille.

Julkaisuvastuu vuorottelee Nuorisotutkimusverkostolla ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksella. Nuorisotutkimusverkosto vastasi vuosikirjan julkaisusta vuonna 2016 ja seuraavan kerran vuonna 2020. Vuonna 2018 sen julkaisee THL.

3.3.4. Nuoret ajassa -tutkimushanke (2014–2025)

Nuoret ajassa -hankkeessa seurataan viidellä eri puolella Suomea sijaitsevalla paikkakunnalla noin sadan vuonna 2000 syntyneen nuoren elämäntietoa. Samoja nuoria pyritään seuraamaan noin kymmenen vuoden ajan. Kvalitatiivinen seurantatieto täydentää sekä tilastotietoa että laadullisia tapaustutkimuksia kooten nuorten arjesta syventävää ja laaja-alaista tietoa merkittävällä tavalla. Nuorisotutkimuksen ja -politiikan kentillä on vähän laadullista seurantatietoa, jossa samojen nuorten arkista elämäntietoa seurataan pitkällä aikavälillä. Tarkoituksena on yhdistää Nuorisotutkimusverkostossa kerättävää määrällistä ja laadullista tietoa mahdollisimman kokonaisvaltaisen tutkimustiedon tuottamiseksi tieteen, käytännön ja politiikan kentille.

3.4. Nuoriso- ja lapsuudentutkimuksen tutkimuseettinen toimikunta

Nuorisotutkimusseuran yhteydessä on toiminut vuodesta 2015 Nuoriso- ja lapsuudentutkimuksen tutkimuseettinen toimikunta. Toimikunta tarjoaa eettistä ennakoarviointia Nuorisotutkimusverkoston tutkijoille sekä niille Nuorisotutkimusseuran ja Lapsuudentutkimuksen seuran jäsenille, joilla ei omissa organisaatioissaan ole mahdollisuutta eettiseen ennakoarviointiin. Eettisellä ennakoarvioinnilla tarkoitetaan tutkimussuunnitelman arviointia tutkimuseettisten käytänteiden mukaisesti. Lisäksi toimikunta toimii lapsuuden ja nuorisotutkimuksen eettisten erityiskysymysten asiantuntijana suhteessa muiden tutkimusorganisaatioiden, kuten korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten, eettisiin toimikuntiin. Kolmanneksi toimikunta nostaa esiin lapsuuden- ja nuorisotutkimukseen liittyviä eettisiä kysymyksiä ja

tutkimuseettisiä koulutustarpeita, edistää eettisiin kysymyksiin liittyvää tutkijankoulutusta sekä osallistuu tiedepoliittiseen vaikuttamiseen tutkimuseettisissä kysymyksissä.

Toimikunta tekee yhteistyötä Lapsuudentutkimuksen seuran ja Tutkimuseettisen neuvottelukunnan sekä muiden eettisten toimikuntien kanssa. Toimikunnan Toimintakertomus 2017 on luettavissa Nuorisotutkimusseuran verkkosivuilla.

3.5. Nuorisotutkimusseuran apurahat

Nuorisotutkimusseura on järjestänyt viime vuosina jäsenistölle apurahahakuja nuorisotutkimuksen edistämiseen. Matka- ja kielentarkastusapurahojen haku järjestettiin vuonna 2017 järjestyksessään kolmannen kerran. Jaettujen apurahojen pohjana oli Nuorisotutkimusseuran toiminnasta aiempina vuosina kertynyt ylijäämä. Myönnetyt apurahat (9 958,83€) suunnattiin Nuorisotutkimusseuran jäsenille joko nuorisotutkimuksellisiin konferensseihin tai nuorisoalan ammatillisiin tapahtumiin osallistumiseksi, tutkimukseen liittyvien matkojen tai lyhytaikaisten tutkijavierailujen rahoittamiseen tai nuorisotutkimuksellisten tieteellisten artikkelien, väitöskirjojen tai muiden tieteellisten julkaisujen kielentarkastuskuluihin.

3.6. Nuorisotutkimuksen opinnäytetyöpalkinto

Nuorisotutkimuksen opinnäytetyöpalkinto jaetaan vuosittain ansioituneille nuorisotutkimuksellisten opinnäytteiden tekijöille. Vuodesta 2013 alkaen kilpailu on käyty kahdessa sarjassa: pro gradut ja amk-opinnäytteet. Ammattikorkeakoulusarjaan voivat osallistua vuorovuosina perustutkinnon opinnäytteet ja ylempään amk-tutkinnon opinnäytteet. Palkintojen lisäksi annetaan kunniamainintoja. Arviot tekee hallituksen nimittämä arviointiraati.

Vuoden 2017 palkinnot jaettiin Nuorisotutkimuspäivien yhteydessä Oulussa 2.11.2017. Kilpailuun osallistui yhteensä 60 opinnäytetyötä, joka oli kaikkien aikojen toiseksi suurin lukumäärä. Gradusarjassa näistä kisasi 38 ja AMK-sarjassa 22 opinnäytettä.

Gradusarjassa palkittiin Artti Kellokummun työ *Näkymiä neljän seinän sisältä – tutkielma sosiaalisesti vetäytyneiden nuorten identiteetistä ja toimijuudesta* (sosiologia, Helsingin yliopisto). AMK-sarjan voittajaksi valikoitui Maria Kumpuvaaran opinnäytetyö *"Jos kettään ei kiinnostas, se olis pahin"*. *Opiskelijoiden näkemyksiä ammattioppilaitoksen opiskeluhuollosta* (sosiaalityö, Oulun AMK).

4. JULKAISUT

Julkaisutoiminta noudatteli vuonna 2017 Nuorisotutkimusverkoston perusajatusta tuottaa tieteellisesti korkeatasoisia, yhteiskunnallisesti puhuttelevia sekä uutta tietoa ja näkökulmia tuovia julkaisuja monille yhteiskunnan kentille. Nuorisotutkimusverkoston julkaisuja käytetään säännöllisesti opetus- ja valintakoemateriaaleina eri yliopistoissa ja korkeakouluissa. Nuorisotutkimusseura julkaisi Nuorisotutkimusverkoston julkaisusarjaa (painetut ja verkkojulkaisut), Nuorisotutkimus-lehteä, Näkökulma-kirjoitussarjaa ja Lukukokemuksia.

Nuorisotutkimusverkosto noudatti Tieteellisten seurain valtuuskunnan vertaisarviointitunnusta sääteleviä julkaisueettisiä periaatteita.

Julkaisuja koskevaa tiedotusta ja markkinointia kehitettiin edelleen. Julkaisuja myytiin suoraan toimistolta, verkkokaupan kautta, Turun ja Helsingin kirjamesseilla sekä tieteellisissä tapahtumissa. Merkittävimmät Nuorisotutkimusverkoston julkaisuja myyvät kirjakaupat ovat BTJ Finland Oy, Booky.fi Oy ja Kirjavälitys. Lisäksi kirjoja myytiin Helsingissä sijaitsevilla erikoiskirjakaupoissa (Kirja & Kahvi, Tiedekirja).

4.1. Nuorisotutkimusverkoston julkaisusarja

Julkaisutoiminta jatkui vuonna 2017 vilkkaana. Vuonna 2017 julkaistavissa teoksissa näkyivät teemoina mm. nuorten palvelukokemukset, historia, liikunta myös liikkumattomuuden näkökulmasta sekä maanpuolustus. Erityisenä huomion kohteena oli kirjojen sähköisten versioiden julkaiseminen sovittun määrärajan jälkeen (embargo) painettujen versioiden ohella, joita julkaistiin vuonna 2017 säännöllisesti kaksi vuotta aiemmin julkaistuista painetuista kirjoista.

Julkaisusarja jakautuu kolmeen alasarjaan, jotka ovat Tiede, Kenttä ja Liike.

Nuorisotutkimusverkoston julkaisemien teosten arvioinnin taso riippuu julkaisusarjasta tai Tieteellisten Seurain Valtuuskunnan vertaisarviointitunnuksen käytöstä. Tiede-sarjassa ja artikkeleissa, joille myönnetään TSV:n vertaisarviointitunnus, on kaksi ulkopuolista arvioitsijaa, joiden nimet eivät tule kirjoittajien tietoon, eikä kirjoittajan nimi arvioitsijoiden tietoon. Kenttä- ja Liike-sarjoissa on yksi ulkopuolinen arvioitsija, jonka nimi joissain tapauksissa tulee kirjoittajan tietoon. Ulkopuolisen arvioinnin saattaa näissä sarjoissa korvata esim. hankkeen ohjausryhmän tekemä arviointi.

Julkaisuyhteistyötä tehtiin aktiivisesti yhteiskunnallisen vaikuttamisen vahvistamiseksi mm. OKM:n, valtion nuorisoneuvoston, oppilaitosten sekä järjestöjen kanssa.

Julkaisutoimintaa tukevan Nuorisotutkimusverkoston julkaisutoimikunnan kaksivuotiskausi alkoi vuoden 2017 alusta. Julkaisutoimikunta kokoontui kaksi kertaa vuonna 2017. Sen kokoonpano on lueteltu toimintakertomuksen liitteessä.

Vuonna 2017 julkaistut teokset on listattu toimintakertomuksen liitteessä.

4.2. Nuorisotutkimus-lehti

Monitieteinen Nuorisotutkimus-lehti on vertaisarvioitu tieteellinen lehti, joka ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Nuorisotutkimus-lehden artikkelit esittelevät uutta tietoa, teoriaa ja metodologisia keskusteluja tai käsittelevät nuoriin, nuorisokulttuureihin, nuoruuteen, nuorisopolitiikkaan, nuorten elinoloihin tai nuorille tarjottuihin palveluihin kohdentuvia käytänteitä, käsitteitä, instituutioita, puhetapoja ja politiikkaa.

Vuonna 2017 ilmestyi kaksi teemanumeroa, joista toinen käsittelee taidetta ja toinen vammaisuutta. Taide-teemanumero muodosti kaksoisnumeron 1-2/2017. Yhteensä lehdessä ilmestyi toimintavuonna 10 vertaisarvioitua artikkelia, yksi katsaus ja 16 puheenvuoroa sekä yksi haastattelu ja kirja-arvio.

Lehden vertaisarvioitut artikkelit julkaistaan julkaisupalvelu Elektrassa vuoden viiveellä. Nuorisotutkimuksen artikkeleja ladataan julkaisupalvelu Elektrasta noin 600–760 kertaa kuukaudessa. Vuositasossa latauksia on yli 7000.

Lehden päätoimittajana vuonna 2017 toimi VTT Lotta Haikkola. Nuorisotutkimus-lehden toimituskunnan kaksivuotiskausi alkoi vuoden 2017 alusta ja se kokoontui neljä kertaa vuonna 2017. Toimituskunnan kokoonpano on lueteltu toimintakertomuksen liitteessä.

4.3 Näkökulma ja Lukukokemus

Vuonna 2015 käynnistetty verkossa julkaistava Näkökulma-sarja on vakiinnuttanut asemansa seuran viestinnässä. Näkökulma avaa Nuorisotutkimusverkostossa tehtävän tutkimuksen tuloksia

yhteiskunnallisiksi puheenvuoroiksi ja kannanotoiksi. Tiiviit, yleistajuiset tekstit toimivat sillanrakentajina tutkimustiedon ja yhteiskunnallisen keskustelun välillä.

Lukukokemus-palsta jatkoi seuran verkkosivuilla omana palstanaan.

Ilmestyneet Näkökulmat ja Lukukokemukset on listattu toimintakertomuksen liitteessä.

5. KOULUTUS- JA OPETUSYHTEISTYÖ

5.1. Koulutus- ja opetusyhteistyö korkeakoulujen kanssa

Nuorisotutkimusseuran opetus- ja tutkimusyhteistyö yliopistojen ja korkeakoulujen kanssa on vireää. Yhteistyötä tehdään sekä suoraan korkeakoulujen kanssa, että Nuorisotutkimuksen yliopistoverkoston YUNETin kautta.

Aikanaan Nuorisotutkimusseuran aloitteesta perustettu YUNET koordinoi nuorisotutkimuksessa annettavaa opetusta ja ohjausta, sekä kehittää yhteistyömuotoja jäsenyliopistojensa välillä. YUNETiin kuului vuonna 2017 kuusi jäsenyliopistoa (Helsingin, Jyväskylän, Itä-Suomen, Oulun, Tampereen ja Turun yliopistot) sekä Nuorisotutkimusverkosto. Nuorisotutkimusverkosto tukee YUNETin toimintaa mm. osallistumalla suunnittelu- ja opetustyöhön. Vuonna 2017 YUNETin toimintaa koordinoi Tampereen yliopisto.

Nuorisotutkimusverkoston avoin tutkijaseminaari on tukenut vuodesta 2016 lähtien aiempaa selkeämmin nuorisoalan tutkijakoulutusta ja sen toteuttamisessa tehdään yhteistyötä nuorisotutkimuksen opetusta ja tutkimusta toteuttavien korkeakoulujen kanssa. Vuonna 2017 avoimen tutkijaseminaarin tilaisuuksia järjestettiin yhteistyössä Tampereen ja Helsingin yliopistojen kanssa.

Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kanssa toteutettavat konsortiohankkeet tukevat osaltaan koulutus- ja opetusyhteistyötä ja Nuorisotutkimusverkoston tutkijoiden integroitumista yliopistojen opetustehtäviin sekä pro gradua- tai väitöskirjaa valmistevien korkeakoulu- tai jatko-opiskelijoiden kiinnittymistä Nuorisotutkimusverkoston tutkimushankkeisiin.

5.2. Muu koulutus- ja opetusyhteistyö

Nuorisotutkimusverkosto, nuorisotutkimusta koordinoivat yliopistot, kunnat (Kanuuna-verkosto, Kuntaliitto) sekä nuorisotyön koulutusta tarjoavat ammattikorkeakoulut ja toisen asteen oppilaitokset tapaavat säännöllisesti Nuorisotyön kehittämisverkoston puitteissa. Kehittämisverkoston tavoitteena on edistää nuorisoalan eri tahojen toiminnallista, systemaattista ja koordinoitua yhteistyötä (yhteisiä hankkeita, koulutustoimintaa, julkaisuja, tapahtumia ym.). Verkosto perustuu työelämän, tutkimuksen ja koulutuksen kolmikantayhteistyölle.

6. SEMINAARIT

Seuran keskeisiä tieteellisen ja yhteiskunnallisen vaikuttamisen foorumeita ovat erityyppiset seminaarit ja keskustelutilaisuudet, jotka kokoavat tutkijoita, virkamiehiä, opettajia, opiskelijoita ja nuorisoalan ammattilaisia yhteen keskustelemaan nuorten elämään liittyvistä asioista. Nuorisotutkimusverkosto etsii aktiivisesti uusia ja pyrkii syventämään jo olemassa olevia yhteistyökumppanuuksia erilaisia seminaareja järjestäessään. Seminaareja ja keskustelutilaisuuksia järjestetään eri puolilla maata ja toiminnan valtakunnallisuutta pyritään vahvistamaan myös keskeisten tapahtumien suoratoistolla internetissä.

6.1. Nuorisotutkimuspäivät 2017

XVI Nuorisotutkimuspäivät järjestettiin marraskuussa 2017 Oulun yliopistossa. Päivien teemana olivat Unohdetut ja marginaalit ilmiöt nuorisotutkimuksessa. Teema jatkoi vuoden 2016 teemavuoden

keskustelua nuorisotutkimuksen vastuusta haastaen alan tutkijoita pohtimaan, mitkä ovat nuorisotutkimuksen näkökulmasta unohdettuja ja marginaaleja ilmiöitä. Teema kannusti nuorisotutkijoita sekä kriittiseen metodiseen pohdintaan, että tutkimuseettiseen arviointiin. Päivillä oli 114 osallistujaa.

6.2. Avoimet tutkijaseminaarit

Nuorisotutkimusverkoston perustamisesta lähtien järjestetyt avoimet tutkijaseminaarit ovat olleet keskeinen väline nuorisotutkijoiden vuoropuhelun edistämiseksi ja monitieteisesti. Vuosien mittaan tutkijaseminaarille on muodostunut tärkeä tehtävä tutkijakoulutuksen tarjoamisessa eri ura-vaiheissa oleville tutkijoille, mutta ennen kaikkea väitöskirjavaiheissa olevien nuorten tutkijasukupolvien integroimisessa monitieteiseen nuorisotutkimuksen kenttään.

Avoimen tutkijaseminaarin rinnalla asemansa ovat vakiinnuttaneet avoimet gradupäivät, joista on muodostunut yksi Nuorisotutkimusverkoston suosituimmista seminaarimuodoista. Gradupäivissä eri oppiaineista tulevat graduntekijät voivat esitellä eri vaiheissa olevia ideoita ja työpapereita ja saada kommentteja aihepiirin asiantuntijoilta.

Vuonna 2017 avoimia tutkijaseminaareja järjestettiin yhteistyössä Tampereen yliopiston, Helsingin yliopiston sekä Nuoriso- ja lapsuudentutkimuksen tutkimuseettisen toimikunnan kanssa.

Vuonna 2017 järjestetyt avoimet tutkijaseminaarit on listattu toimintakertomuksen liitteessä.

6.3. Julkistusseminaarit ja yhteistyötapahtumat

Nuorisotutkimusverkoston julkaisusarjassa ilmestyville julkaisuille järjestetään pääsääntöisesti oma julkistustilaisuus. Tilaisuuksien tavoitteena on tuoda tutkimustuloksia yhteiskunnalliseen keskusteluun, sekä pyrkiä dialogiin yhteiskunnan eri kenttien ja vaikuttajien kanssa.

Omien julkistusseminaarien lisäksi Nuorisotutkimusverkosto järjestää yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa erilaisia seminaareja, tapahtumia ja konferensseja eri puolella Suomea.

Vuonna 2017 Nuorisotutkimusseura tuotti yksittäisten seminaarien ja tapahtumien lisäksi useita ohjelmasioita mm. NUORI2017 -suur tapahtumaan sekä Helsingin ja Turun kirjamessuille. Kaikki Nuorisotutkimusseuran järjestämät omat ja yhteistyöseminaarit on listattu toimintakertomuksen liitteessä.

6.4. Kansainvälinen yhteistyö ja seminaarit

Nuorisotutkimusseuran kansainväliset yhteistyösuhteet ja verkostot ovat vireät. Yhteistyösuhteita on pyritty systemaattisesti rakentamaan sellaisten ennen kaikkea Pohjoismaiden, Baltian maiden ja Venäjän yliopistojen ja tutkimuslaitosten kanssa, joissa toteutetaan merkittävää monitieteistä nuorisotutkimusta. Vuonna 2017 Nuorisotutkimusverkosto tuki aktiivisesti pohjoismaisen nuorisotutkimuksen yhteistyöverkoston vahvistamista.

Nuorisotutkimusverkosto on mukana useissa kansainvälisissä vertailevissa tutkimushankkeissa, joissa tutkimusympäristöt sijoittuvat joko Eurooppaan tai sen ulkopuolelle. Hankkeissa kysymykset demokratiasta, nuorten asemasta, muuttoliikkeestä, sukupolvista ja sukupuolesta asettuvat monipuolisen

analyysin kohteeksi. Myös nuorisotyön tutkimuksen kysymyksissä vahvistetaan globaalia dialogia. Nuorisotutkimusverkoston monien tutkimushankkeiden ohjausryhmät koostuvat kansainvälisistä huippututkijoista.

Keskeinen kansainvälinen yhteistyön muoto ovat vastavuoroiset vierailuluennot ja tutkijavierailut eri yliopistojen kanssa. Erytisen aktiivista yhteistyö on viime vuosina ollut Australian Griffith University in Queenslandin kanssa, jonka kanssa on toteutunut useampia vastavuoroisia, pidempikestoisia tutkijavierailuita. Osana mainittua yhteistyötä on Nuorisotutkimusverkoston tutkijoita tehnyt tutkijavierailuja Australiaan ja Nuorisotutkimusverkosto puolestaan vastaanotti syyskuussa Griffith Universityn professori Andy Bennettin tutkijavieraakseen.

Kansainvälisen tutkimustoiminnan ohella Nuorisotutkimusverkoston tutkijat osallistuvat aktiivisesti kansainvälisiin seminaareihin ja konferensseihin, sekä toimivat jäseninä kansainvälisissä asiantuntijaverkostoissa. Näistä keskeisimmät ovat YOUNG-lehti, Euroopan unionin ja Euroopan neuvoston nuorisoalan partnership-verkostot: European Knowledge Centre for Youth Policy, the Pool of European Youth Researchers ja Perspectives on Youth – European Youth Partnership Series -toimituskunta. Lisäksi verkoston tutkijat ovat olleet aktiivisia mm. Euroopan sosiologiyhdistyksen Youth and Generation - tutkijaverkoston (ESA RN30) toiminnassa.

7. VIESTINTÄ

Nuorisotutkimusseuran viestinnän tehtävänä on tukea Nuorisotutkimusseuran ja -verkoston tieteellistä ja yhteiskuntapoliittista asiantuntijatyötä, tehdä tutkimustoiminnan tuloksia tunnetuksi sekä vahvistaa Nuorisotutkimusverkostossa tehtävän tutkimustoiminnan asemaa niin tieteellisillä kuin yhteiskunnan eri kentillä. Viestintää on tämän tavoitteen saavuttamiseksi kehitetty viime vuosina suunnitelmallisesti. Viestinnän tärkein tavoite on tukea Nuorisotutkimusverkoston toimijoiden mahdollisuuksia ja edellytyksiä toimia aloitteellisina yhteiskunnallisina keskustelijoina nuoria koskevissa asioissa.

Nuorisotutkimusverkoston tieteellinen ja yhteiskunnallinen asiantuntijarooli edellyttää ammattitaitoista ja monikenttäistä viestintää. Sähköisen viestinnän tarjoamia mahdollisuuksia on hyödynnetty Nuorisotutkimusverkoston systemaattisesti ja monipuolisesti. Vuonna 2016 käyttöön otetut uudet verkkosivut ovat mahdollistaneet aiempaa huomattavasti kattavamman tutkimustoiminnan sekä

tutkijoiden asiantuntemuksen esiintuonnin. Nuorisotutkimusseura on myös aktiivinen sosiaalisen median toimija Facebookissa, Twitterissä, Instagramissa ja Youtubessa. Läpileikkaavina tavoitteina kaikessa viestinnässä on viime vuosina ollut visuaalisuuden sekä monikielisyyden vahvistaminen.

Verkkoviestinnän lisäksi viestinnän kehittämisen painopisteiksi asetettiin vuonna 2017 organisaation sisäisen viestinnän ohjeistusten ja linjausten laadinta, tutkimushankkeiden ja tutkijoiden omaehtoisen viestinnän tukeminen sekä Nuorisotutkimusverkostossa tehtävän tutkimuksen arjen ja tekijöiden tuominen näkyviksi.

TUTKIMUSHANKKEET

I Sukupolvisuhteet, elämänkulku, siirtymät

Nuoret ajassa – laadullinen seurantatutkimus nuorista (2015–2025)

Nuoret ajassa -tutkimushanke on laaja pitkäaikaistutkimushanke, jonka tavoitteena on seurata vuositu-hannen vaihteessa syntyneiden nuorten elämänkulkua pitkällä aikavälillä, vähintään kymmenen

vuoden ajan. Hanke alkoi vuonna 2015 viidellä erilaisella ja eri puolille Suomea sijoittuvalla paikkakunnalla. Hankkeen käynnistyessä nuoret olivat peruskoulun viimeisellä luokalla ja mukaan rekrytoitui yhteensä 125 nuorta. Hankkeessa hyödynnetään monipuolisesti erilaisia laadullisia menetelmiä nuorten elämäntilanteen kokonaisvaltaiseksi hahmottamiseksi. Keskeisiä teemoja ovat nuorten kiinnittyminen ja toimijuus lähiyhteisöissä ja laajemmin yhteiskunnassa, jatkuvuudet ja katkokset sekä alueelliset erot nuorten resurssien ja mahdollisuuksien kautta tarkasteltuina. Vuoden 2017 aikana on tehty seuranta haastatteluja toiselle asteelle siirtyneiden nuorten parissa; useimmat nuoret ovat olleet kiinnostuneita pysymään mukana. Tilanne on kuitenkin vaihdellut paikkakunta-kohtaisesti. Hankkeen tutkijat ovat pitäneet useita esityksiä hankkeen aineistosta kansainvälisissä konferensseissa, ja valmistelleet useita julkaisuja. Hankkeen aineistosta on valmisteltu myös Helsingin kaupungille raportti pääkaupunkiseudun nuorten liikkumisesta ja harrastamisesta. Tutkijat: Hanketta koordinoi tutkimusjohtaja dos. Sinikka Aapola-Kari, ja hankkeeseen osallistuu yhteensä kymmenen tutkijaa kolmesta eri tutkimusorganisaatiosta. Lisäksi hankkeeseen on vuoden 2017 aikana liittynyt useita graduntekijöitä Helsingin ja Tampereen yliopistoista. Yhteistyökumppaneina toimivat Helsingin yliopisto, Itä-Suomen yliopisto ja Helsingin kaupungin nuorisosiainkeskuksen Hyvä vapaa-aika -hanke. Rahoitus: OKM / nuorisotyön ja -politiikan vastuualue ja Hyvä vapaa-aika-hanke.

Promoting Youth Involvement and Social Engagement: Opportunities and challenges for 'conflicted' young (PROMISE 2016–2018)

12 maan yhteisessä EU -rahoitteisessa hankkeessa tutkitaan Euroopan sosiaalista muutosta sukupolvisuhteiden näkökulmasta. Tarkastelun kohteena ovat erityisesti sukupolvien väliset konfliktit: miten nuoren sukupolven leimautumisen ja marginalisaation monet muodot vaikuttavat nuorten sosiaaliseen elämään, arvoihin ja toimintamahdollisuuksiin, sekä millä tavoin nuoret neuvottelevat omaa yhteiskunnallista paikkaansa ja asemaansa erilaisissa muutostilanteissa. Hankkeessa tarkastellaan konfliktin ja sosiaalisen muutoksen suhdetta erilaisten tapaustutkimusten kautta. Hanketta koordinoi The University of Manchester. Tutkijat: Nuorisotutkimusverkoston toteuttamaa Suomen osahanketta johtaa tutkimuspäällikkö Kaisa Vehkalahti ja tutkijoina toimivat FT Heta Mulari ja VTT Marja Peltola. Rahoitus: EU/ Horizon2020.

II Demokratia, yhdenvertaisuus, eriarvoisuus

Ajolähtö: nuoret aikuiset uuden työn markkinoilla (2015–2017)

Ajolähtö-hankkeessa tutkimusryhmä ja Suomen Kuvalehti tarkastelivat nuoria aikuisia uuden työn markkinoilla. Ajolähtö viittaa pakeroon lähteä kotiseudulta työn perässä sekä pakeroon luovia työmarkkinoilla, joilla yhä useammille on tarjolla vain itsensä työllistämistä ja matalapalkkatöitä. Hankkeessa tutkittiin journalismin, valokuvan ja etnografian keinoin taloudellisesti taantuvan Kotkan ja Kouvolan alueelle jääneitä sekä sieltä Helsinkiin muuttaneita 18–35-vuotiaita aikuisia, jotka työskentelevät matalapalkkatyössä tai yrittäjämutoisesti. Hanke päättyi vuoden 2017 lopussa. Hankkeen johtaja: dosentti Anu-Hanna Anttila. Hankkeen tutkijat: VTT Päivi Berg ja VTM Vuokko Härmä. Hankkeessa työskentelivät

myös freelancetoimittaja YTM Terhi Hautamäki ja freelancevalokuvaaja, TaM Sami Perttilä. Rahoitus: Koneen Säätiö (Jakautuuko Suomi? -ohjelma).

Diginuoruus mediakaupungissa – Urbaanietnografisia avauksia Helsingin ja Pietarin kaduilla ja asemilla (2016–2018)

Diginuoruus mediakaupungissa -tutkimushanke tuottaa uutta, kansainvälistä ja poikkitieteellistä tietoa (mediatutkimus, sosiologia, nuorisotutkimus, kaupunkitutkimus) urbaaniin digitaaliseen elämään liittyvistä kuulumisista, kamppailuista ja kontrollista nuorten kaupunkielämän arjessa. Tutkimus toteutetaan Helsingissä ja Pietarissa. Hanke tuo yhteen mediatutkimuksen, sosiologian, nuorisotutkimuksen ja kaupunkitutkimuksen alat ymmärtääkseen diginuoruutta mediakaupungissa. Hanke soveltaa vertailevaa urbaanietnografista otetta ja ylittää erilaisia fyysisen kenttätöön (kaupungit, metro) ja virtuaalisen (internet) kenttätöön rajoja. Hanke on osallistava tuottaen uusia tapoja raportoida ja viestiä tutkimuksesta paitsi tieteeseen, myös taiteen ja populaarikulttuurin keinoin. Tutkijat: Nuorisotutkimusverkoston osahanketta johtaa tutkimusjohtaja, VTT Leena Suurpää ja tutkijoina toimivat FT Heta Mulari ja Arseniy Svyrenko. Rahoitus: Koneen Säätiö.

Etnisyys vankila-arjessa – etnografinen tutkimus yhdenvertaisuudesta, vankihierarkiasta ja selviytymiskeinoista (2015–2019)

Väitöskirjatutkimuksessa tarkastellaan etnisyyden merkitystä vankila-arjessa aikana, jolloin ulkomaalaistaustaisten vankien osuus on lyhyessä ajassa kasvanut merkittävästi. Tutkimuksella tuodaan tietoa etnisyyden merkityksestä vankilan sosiaalisissa suhteissa, vankila-arjen yhdenvertaisuudesta ja etnisten vähemmistöjen omaksumista selviytymiskeinoista sekä siitä, mitä haasteita etnisten vähemmistöjen kasvu tuo vankeinhoitoon. Tutkimuksen aineisto on kerätty etnografisin menetelmin kahdessa suomalaisessa vankilassa. Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden näkökulmasta tavoitteena on tuottaa murroksessa olevasta vankilainstituutiosta tietoa, jota voidaan käyttää vankeinhoidon kehittämiseen ja haasteiden ennakointiin. Tutkija: VTM Helena Huhta. Rahoitus: Suomen Kulttuurirahasto.

Fact for Minors. Fostering Alternative Care for Troubled minors (2016–2018)

Viiden maan yhteisen Euroopan komission rahoittaman tutkimus- ja kehittämishankkeen keskiössä ovat lastensuojelu-laitoksiin sijoitetut nuoret, jotka ovat tehneet rikoksia ja ovat samanaikaisesti sekä lastensuojelu- että mielenterveyspalvelujen piirissä, tai niiden tarpeessa. Euroopan maiden lastensuojelu- ja rikosoikeudelliset järjestelmät ovat erilaisia, samoin kuin niiden palvelu- ja laitosrakenteet. Mielenterveyspalvelujen saatavuuden on todettu olevan haasteellista useissa maissa, eivätkä laitoksiin sijoitettujen nuorten oikeudet heille kuuluviin palveluihin aina toteudu. Hankkeessa identifioidaan hyviä käytäntöjä ja pyritään jakamaan tietoa niistä Euroopan laajuisesti nuorten kanssa toimivien ammattilaisten osaamisen vahvistamiseksi ja nuorten oikeuksien toteutumisen turvaamiseksi. Suomen osatutkimus kohdistuu koulukoteihin. Hankkeen kotimaisina yhteistyökumppaneina toimivat Lapsiasiavaltuutettu sekä Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. Hanketta koordinoi CNCA - Coordinamento Nazionale Comunità di Accoglienza Italiasta. Tutkijat: Nuorisotutkimusverkoston toteuttamaa Suomen osahanketta johtaa

tutkimuspäällikkö, FT Kaisa Vehkalahti ja tutkijoina toimivat VTT Elina Pekkarinen sekä VTM Noora Hästbacka. Rahoitus: EU/JUST2015 action grants.

Purkutalkoot: Nuorten koulutusvalintojen taustat ja keinot koulutus- ja ammattialojen sukupuolisegregaation lieventämiseksi (2017–2019)

Suomalaiset työmarkkinat ovat vahvasti sukupuolisegregoituneet. Segregaation syyt kytkeytyvät erilaisiin yksilö- ja mikrotason prosesseihin sekä koulutusjärjestelmän ja työmarkkinoiden institutionaalisiin tekijöihin. Hankkeen tavoitteena on tuottaa tietoa nuorten ammattikäsitteistä, niihin vaikuttavista tekijöistä ja niissä tapahtuneista muutoksista viimeisten 20 vuoden aikana sekä parantaa yleistä ymmärrystä sukupuolisegregoituneiden koulutusvalintojen ja työmarkkinoiden muodostumisesta. Tutkimustiedon pohjalta kehitetään sukupuolierojen kaventamista tukevia suosituksia ja käytäntöjä. Lisäksi hankkeen tavoitteena on tuottaa määrällinen indikaattori sukupuolittuneisuuden seurantaan tulevaisuudessa. Hanke toteutetaan Nuorisotutkimusverkoston ja Opiskelijoiden ja koulutuksen tutkimussäätiön (Otus) yhteistyönä. Hankkeen tutkimusryhmään kuuluvat Nuorisotutkimusverkostossa tutkimusprofessori Tommi Hoikkala ja tutkimusjohtaja Sinikka Aapola-Kari sekä Opiskelun ja koulutuksen tutkimussäätiössä kehittämispäällikkö Elina Nurmikari, tutkija Atte Vieno ja tutkija Juhani Saari. Rahoitus: Valtioneuvoston kanslian selvitys- ja tutkimustoiminta (VN TEAS).

Pysäytetyt – Etnisen profiloinnin tilat, merkitykset ja käytännöt (2015–2018)

Hankkeessa selvitetään etnisen profiloinnin esiintymistä Suomessa: sen yleisyyttä, muotoja ja niitä tulkintoja, joiden kautta etnisen profiloinnin kohteena olevat vähemmistöjen jäsenet ja poliisiviranomaiset asiaa tarkastelevat. Hankkeessa analysoidaan myös niitä käytäntöjä ja logiikkoja, jotka johtavat etniseen profilointiin. Hankkeen tavoitteena on tieteen, taiteen ja journalismin keinoin lisätä ymmärrystä ilmiöstä ja tuoda se yhteiskunnallisesti näkyväksi. Tutkijat: Hanketta johtaa dosentti Suvi Keskinen (Turun yliopisto). Nuorisotutkimusverkoston tutkija hankkeessa on YTT Antti Kivijärvi. Rahoitus: Koneen Säätiö (Jakautuuko Suomi? -ohjelma).

Sateenkaarinuoret päihde- ja mielenterveyspalveluissa (2015–2017)

Nuorisotutkimusverkoston, Seta ry:n ja Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry:n yhteistyöhankkeessa kartoitettiin ja kehitettiin päihde- ja mielenterveystyön ammattilaisten valmiuksia kohdata seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvia nuoria. Hankkeessa tutkitut ammattilaiset olivat kuntien ja järjestöjen palveluksessa olevia, nuoria työssään kohtaavia sosiaali- ja terveystyön ammattilaisia. Tutkimusaineisto kerättiin ammattilaisten haastatteluilla ja verkkokyselyllä. Kerättyä tietoa käytettiin pohjana työpajatyöskentelyssä, jossa ammattilaiset ja sateenkaarinuoret arvioivat yhdessä palvelujen toimintaa, tunnistivat ongelmakohtia ja kehittivät palveluita siten, että ne vastaisivat paremmin sateenkaarinuorten tarpeisiin. Tutkimuksen viimeisessä osassa koostettiin tulosten pohjalta verkkoon kaikille avoin tietopohja, joka mahdollistaa erilaisten koulutus- ja tietopakettien kokoamisen sekä opetuskäyttöön että ammattilaisten käytännön työskentelyn tueksi. Hankkeen julkaisu *“Ehkä ne on senkin*

takia ollu hiljaa". Ammattilaisten valmiudet kohdata sateenkaarinuoria ja huomioida moninaisuutta päihde- ja mielenterveystyössä (Noora Hästbacka ja Inka Sirén) ilmestyi 13.6.2017. Tutkimushankkeen johtajana toimii vastaava tutkija, dosentti, Mikko Salasuo ja tutkijoina VTK Inka Sirén ja YTM Noora Hästbacka. Rahoitus: Opetus- ja kulttuuriministeriön Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelma.

Sukupuolten tasa-arvo, etnisyys ja seksuaalisuus: Monikulttuurinen seksuaalikasvatus Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa (2015–2018)

Seksuaalikasvatusta on harvoin tutkittu monikulttuurisuuden näkökulmasta. Millä lailla kulttuuriset erot näkyvät pohjoismaisessa seksuaalikasvatuksessa entä millä tavoin ne pitäisi huomioida paremmin? Kenellä on oikeus määritellä, minkälainen seksuaalikasvatus on laadukasta ja miten näitä käsityksiä värittävät näkemykset sukupuolten tasa-arvosta ja yhdenvertaisuudesta? Tutkimusta varten haastatellaan nuoria ja seksuaalikasvatuksen ammattilaisia ja analysoidaan käytössä olevia seksuaalikasvatuksen oppikirjoja ja seksuaaliterveyttä koskevia tilastoja Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa. Tutkimus tuo paljon uutta tietoa liittyen seksuaalikasvatukseen, nuorten näkemyksiin ja monikulttuurisuuteen. Sen tuomaa tietoa voidaan hyödyntää myös kasvatus- ja sosiaalialan käytännöissä. Tutkija: VTT Veronika Honkasalo. Rahoitus: Suomen Akatemia (henkilökohtainen tutkijatohtorin rahoitus).

III Nuorisotyö, nuorisotoiminta, nuorten palvelut

Boost Your Possibilities! – Kulttuurien välisen oppimisen edistäminen ja todentaminen (2015–2017)

Boost Your Possibilities! Youth Centres for Youth Mobility and Intercultural Learning -hanketta koordinoi Suomen nuorisokeskushdistys ry, ja se toteutettiin Suomen lisäksi Virossa ja Sloveniassa. Tutkimusosiossa selvitettiin kerättyjen best practice -esimerkkien avulla, millaisia vaikutuksia kansainvälisillä aktiviteeteilla parhaimmillaan on niin yksilö-, ryhmä, yhteisö- kuin yhteiskunnankin tasolla. Hankkeen julkaisu *Studying the impact of international youth work. Towards developing an evaluation tool for youth centres* (Anu Gretschel (ed.), Tina Cupar, Merle Linno, Tomi Kiilakoski, Noora Hästbacka & Antti Korhonen) ilmestyi 28.3.2017. Tutkijat: FT Anu Gretschel, tutkijaryhmässä mukana FT Tomi Kiilakoski sekä tutkijat Sloveniasta (Tina Cupar) ja Virosta (Merle Linno). Rahoitus: Erasmus+ (EU).

Break the Fight! valtakunnallinen kiertuetuki- ja mallinnushanke 2017–2018

Break the Fight! Breikkaa koulukiusaamista vastaan -hanke on Arja Tiili Dance Companyn ja Intomieliset ry:n hanke, joka käynnistyi elokuussa 2014 ja on tavoittanut n. 3000 lasta ja nuorta kiusaamisen vastaisten esitysten ja työpajojen kautta. Osana hanketta toteutetaan Nuorisotutkimusverkostoon sijoitettu seuranta-

ja arviointitutkimus, jossa selvitetään Break the Fight! -koulukiertuekonseptin myönteisiä vaikutuksia mahdollistavia ja estäviä elementtejä. Hankkeen tutkijat: VTT, dos. Sofia Laine ja tutkimusavustaja Susanna Jurvanen. Rahoitus: Suomen Kulttuurirahasto / Intomielliset ry.

Digital youth – Social media as a site for learning about food and eating (2016–2017)

This study examines youth-initiated content in a YouTube environment, with particular foci on school food, Finnish students and informal learning. Data was collected through an observational digital ethnographic research design, with the interdisciplinary theoretical background integrating childhood sociology and Dewey's notions of learning as growth. The analyses produced a threefold categorisation of the YouTube videos, namely 1) Depicting daily life; 2) Having fun with friends; and 3) Stating one's opinion. In concluding, the article suggests that the theoretical integration of interpretive reproduction and learning as growth provides a way to examine informal, food-related learning in digital surroundings in a way which neglects neither learning theory nor youth cultural perspectives. Based on the results, the study calls for further research on the potential benefits of creative, youth-initiated forms of food cultural reproduction and learning across formal and informal contexts. Researcher: PhD Kristiina Janhonen. Funding: Elli Suninen and Rachel Troberg Foundation (personal grant for researcher).

ENRYP - European Network of Regional and local Youth Platforms (2017–2019)

The Finnish Youth Research Society is involved in an Erasmus+ co-funded project promoting youth participation in Europe. The main objectives of the project are the exchange of best practices related to the youth field, namely youth participation, active citizenship, EU awareness and social innovation in various EU countries and to establish a European network of Regional and/or Local Youth Platforms (i.e., youth forums, councils, parliaments or other similar youth structures) in legal terms with an appropriate governance structure. The main role of the youth researchers involved is to support the process of formulating a set of minimum standards for the establishment and functioning of regional and local youth platforms and to meet these standards. Leading partner: Forum Regionale dei Giovani dell'Umbria (Italy). The project includes partners from the Italy, United Kingdom, Portugal, Hungary and Romania. Researchers in the Finnish Youth Research Network: Senior Researcher, PhD Anu Gretschel and Senior Researcher, PhD Tomi Kiilakoski.

Kohtaaminen, osallisuus ja yhteisöllisyys lasten ja nuorten retki- ja harrastustoiminnassa (2017–2018)

Pelastakaa Lapset ry käynnisti vuonna 2017 Lastenlinnan säätiön rahoittaman hankkeen, jossa retkitoiminnan ja yhteisöllisen harrastustoiminnan avulla tuetaan lastenkodeissa asuvien lasten ja nuorten yksilöllistä kasvua ja kehitystä sekä edistetään hoitavan yhteisön rakentumista. Nuorisotutkimusverkosto toteuttaa hankkeen puitteissa tutkimuksen, jossa arvioidaan, millaisia vaikutuksia retki- ja harrastustoiminnalla on lasten, nuorten ja aikuisten väliseen vuorovaikutukseen kohtaamisen, osallisuuden ja yhteisöllisyyden ulottuvuuksilla. Tarkastelun kohteena ovat erityisesti lasten ja nuorten omat kokemukset toiminnan merkityksistä, mutta myös henkilöstön kokemukset ovat tärkeitä. Tutkimus on luonteeltaan toimintatutkimuksellinen. Hankkeen puitteissa luodaan menetelmästä toimintamalli, joka on sovellettavissa

Pelastakaa Lasten vastaavissa toiminnoissa ja joka hyödyttää myös muita vastaavia palveluita tarjoavia yhteisöjä. Hankkeen johtaja: VTT Elina Pekkarinen, hankkeen tutkija: VTM Jenni Moisio. Hankkeen tilaus/rahoitus: Pelastakaa Lapset ry.

Koulukiusaamisen moniulotteisuus nuorisotyön ja -tutkimuksen kohteena - kokemuksia kiusaamisesta ja sen ehkäisystä (2017–2018)

Nuorisotutkimusverkosto toteuttaa tutkimuksen Aseman Lapset ry:n vuosina 2017–2018 käynnissä olevasta koulukiusaamiseen puuttuvasta hankkeesta (K-0). Aseman Lapset ry:n hankkeessa kehitetään työkaluja kiusaamisen ehkäisyyn ja selvittämiseen moniammatillisin keinoin tilanteissa, joiden seurauksena on tehty rikosilmoitus tai muu virka-apupyynnö poliisille. Tutkimuksen tarkoituksena on edistää K-0 -hankkeen käytäntöjen kehittämistä tuottamalla tietoa kiusaamisen ilmiöstä ja siihen puuttumisesta koulun sosiaalisessa toimintaympäristössä. Tutkimus on toteutettu toiminta- ja tapaustutkimuksen menetelmiä soveltaen. Tutkimukseen on valittu lähempään tarkasteluun kaksi K-0 -hankkeen työn kohteeksi tullutta kiusaamistapausta, joiden kautta tutkimuskysymyksiä tarkastellaan. Tutkimus perustuu kentällä kerättyyn haastattelu- ja havainnointiaineistoon. Tutkimuksessa tehdään näkyväksi kiusaamistapauksia, tapahtumien taustoja ja niiden selvittämistä sekä kiusaamiseen puuttumisen kehittämistä eri osapuolten näkökulmista. Hankeen johtaja: VTT Elina Pekkarinen., hankkeen tutkija: VTM Noora Hästbacka. Hankkeen tilaus /rahoitus: Aseman Lapset ry.

Lasten ja nuorten palvelukokemukset -tutkimuskatsaus (2016–2017)

Hankkeessa tuotettiin kokonaiskuva lasten ja nuorten palvelukokemusten tutkimuksesta. Katsaus keskittyi 2000-luvulla julkaistuihin lasten ja nuorten palvelukokemuksia koskeviin tutkimuksiin ja selvityksiin niin sosiaali- ja terveysalan kuin varhaiskasvatuksen, koulun ja vapaa-ajan palveluiden alalta. Hankkeessa koottiin yhteen näiden selvitysten keskeiset tulokset ja suositukset, sekä kartoitettiin samalla tiedon runsautta ja mahdollisia aukkoja. Tulokset ja suositukset hyödynnetään hallituksen kärkihankkeen LAPE-muutosohjelman kehittämistyössä. Samalla kartoitus palvelee laajasti niin tutkijoita kuin käytännön toimijoita. Hankkeen julkaisu ilmestyi 28.3.2017. Hankkeen johtaja: VTT Elina Pekkarinen. Tutkijat: VTT Marja Peltola ja VTM Jenni Moisio. Rahoitus: STM/ Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma.

The meaning of Jyväskylä. Youth work practices in the Central Finland (2016–)

The meaning of Jyväskylä? [MoJ] on Jyväskylän kaupungin, Nuorisotutkimusverkoston ja Humakin käytäntöperustainen yhteistyöhanke. Käytäntöperustaisuus tarkoittaa joustavia tapoja kerätä tietoa yhdessä nuorisotyön ja yhteisöpedagogian toimijoiden kanssa. Hanke on käynnistynyt vuonna 2016 tutkivan työnohjauksen keinoin. Nuorisotutkimuksena kyseessä on kehittävistä etnografiasta (applied ethnography): tutkijat seuraavat, havainnoivat ja kulkevat mukana sekä etsivät nuorisotyön am-matillisia pisteitä ja käytäntöjä, joiden kautta nuorisopalvelujen kenttä hahmottuu. Myös Nuorten Taidetyöpaja

figuroi hankkeessa vahvasti. Tavoite on löytää nuorisotyön omia pedagogisia otteita ja työtapoja, menetelmiä sekä hahmotuksia ja kuvituksia ydintehtävistä. Kehittäminen viittaa tässä yhte-ydessä nuorisotyön työprosessin yhteiseen näkyväksi tekemiseen, työntekijäryhmien työtään koske-vaan tutkivaan otteeseen. Prosessin myötä ja siitä vähitellen esiin kuroutuvana tuloksena, nuorisotyön ammattilaiset ottavat uudella tavalla oman työnsä haltuun: he tulevat siitä tietoiseksi sekä henkilökohtaisesti että kollektiivisesti työyhteisönä sekä työyhteisön eri yksikköinä. Tutkijat pyrkivät tiivistämään nämä seikat ja löydökset työyhteisökohtaisiksi käyttöteorioksi (vrt. Chris Argyris: On organizational learning. Oxford Blackwell, 1993.) Fokus on kuitenkin työntekijöiden omassa prosessissa. Vastuututkija Nuorisotutkimusverkostossa: tutkimusprofessori Tommi Hoikkala.

Nuorisotyö maakuntaudistuksessa (2017–2018)

Kuntatoiminnot järjestyvät uusiksi vuonna 2018 toteutettavan sote-uudistuksen seurauksena. Maakuntaudistus tuo Suomeen uuden hallinnon tason, ja uuden edustuksellisen demokratian kentän. Molemmat uudistukset vaikuttavat nuorisotyön asemaan kunnallisena toimijana sekä nuorten osallisuuden edistäjänä. Hanke toimii esiselvityksenä myöhemmille tutkimushankkeille. Sen pohjalta kartutetaan aineistoa ja tuotetaan tietoa uusista hallinnollisista kumppanuuksista 3-4 maakunnan seurannan kautta. Hankkeen koordinoija: FT, dosentti Tomi Kiilakoski. Rahoitus: OKM / nuorisotyön ja -politiikan vastuualue.

Nuorisotyön opetussuunnitelma (2015–2017)

Nuorisotyön luonteen kuvaamisen on nähty olevan yksi nuorisotyön kehittämiskohde. Kokkolassa vuosina 2011–2014 toteutettu toimintatutkimus loi paikallisen opetussuunnitelman sekä yleisen mallin sille, miten nuorisotyötä kasvatuksellisen prosessina voidaan kuvata. Vuonna 2014 käynnistyneessä kolmannessa syklissä seurattiin, kuinka hyvin mallinnus toimii muissa kunnissa. Tutkimuskuntina mukana olivat Kokkolan lisäksi Hämeenlinna, Kouvola, Oulu ja Tornio. Tutkimus toteutettiin yhteistyössä Kokkolan kaupungin kanssa. Erityisenä kiinnostuksen kohteena on ollut seurata, miten käsitykset eri nuorisotyön työmuodoista muodostuvat sekä paikallisesti että valtakunnallisesti. Tämä mahdollistaa kunnallisen nuorisotyön kuntien yhdistävien perustoimintojen analyysin, paikallisten tekijöiden merkityksen sekä työntekijöiden ammatillisen identiteetin kehittymisen analyysia. Kenttä-jakson päättyessä tutkimuksessa päästään analysoimaan laajoja kerättyjä aineistoja sekä kotimaisessa että kansainvälisessä kontekstissa. Tutkija: FT Tomi Kiilakoski. Rahoitus: OKM / nuorisotyön ja -politiikan vastuualue.

Nuorisotyön yhtäläisyydet ja eronteot (2017–2019)

Tutkimusosiossa tarkastellaan, mikä yhdistää ja erottaa kunnallisen nuorisotyön eri työmuotoja sekä yksittäisten nuorisotyöntekijöiden kuvauksia omasta työstään. Tutkimushankkeen aineisto on kerätty osana Nuorisotyön opetussuunnitelma -hanketta, jossa rakennettiin viiden suomalaisen kaupungin kanssa nuorisotyön kasvatuksellista kuvausta. Hankkeen aikana tehdyissä haastatteluissa käsiteltiin nuorisotyöntekijöiden ammatillista kasvua, näkemystä nuorisotyön perusteista sekä nuorisotyön sijoittumista osaksi nuorille tarjottuja palveluverkostoja. Hanke raportoidaan yksittäisinä artikkeleina. Hankkeen koordinoija: FT, dosentti Tomi Kiilakoski. Rahoitus: OKM / nuorisotyön ja -politiikan vastuualue.

Nuorten itsenäistymisen tuki verkostoyhteistyön tavoitteena (2017–2018)

Suomen Punainen Risti käynnisti vuonna 2016 kolmivuotisen kehittämishankkeen, jossa perhetyön, verkostotyön, vapaaehtoistyön, järjestöjen välisen yhteistyön, sekä ammattilaistyön avulla tuetaan nuoria, jotka tarvitsevat itsenäistymisessään erityistä tukea.

Nuorisotutkimusverkosto toteuttaa kehittämishankkeesta tutkimuksen, jossa huomiota kiinnitetään erityisesti monialaisen ja moniammatillisen verkosto- ja ammattiyhteistyön toimintaan. Tavoitteena on tuottaa tietoa siitä, millaiset tekijät edistävät tai estävät nuoren ympärille rakentuvan verkoston tavoitteellista toimintaa nuoren tukemiseksi. Lisäksi tarkastellaan, millainen rooli verkostoa koordinoivalle taholle muodostuu. Tarkastelun fokus on erityisesti erilaisten yhtymä- tai rajapintojen tuntumassa tehtävässä työssä. Tutkimuksessa huomiota kiinnitetään erityisesti siihen, miten verkostomainen työtapo edistää nuorten kokonaisvaltaista tukemista. Millaiseksi muodostuu rakenne, jossa on useita eri alan ja taustan toimijoita? Miten määräytyvät tahojen tehtävät ja vastuunjako? Miten ja millaiseksi vuorovaikutus eri toimijoiden välillä rakentuu? Mikä on omaisten ja läheisten rooli? Entä millainen toimijapositio nuorelle itselle muodostuu? Tutkimuksen huomio on erityisesti viranomais- ja järjestötoimijoiden näkökulmissa. Hankkeen johtaja: VTT (ma. tutkimuspäällikkö) Elina Pekkarinen. Hankkeen tutkija: VTM Karla Malm. Tilaus/rahoitus: Suomen Punainen Risti.

Nuorten ja nuorisotyön tutkimuksen menetelmät (2016–2017)

Hankkeessa on kartoitettu, millaisin menetelmin nuorisotyötä on tutkittu ja luodaan kokonaiskuva niistä tavoista, joilla suomalainen tutkimus on pyrkinyt tulkitsemaan, ymmärtämään ja arvioimaan nuorisotyötä. Hankkeen lähtökohtana on, että nuorisotyön ja nuorten tutkimuksen välillä on satunnaista vahvempi suhde, ja että nuorisotyön tutkiminen edellyttää ymmärrystä tavoista tuottaa tietoa nuorista ja nuoruudesta. Nuorisotyön tutkimus on hahmotettu hankkeessa monitasoisesti: se voi olla nuorisopoliittisen ympäristön tutkimista, työntekijöiden kulttuurien analyysia, nuorten kokemusta palvelunsaajana tai arvioita siitä, millaisia muutoksia palvelut saavat aikaan. Hanke analysoi laadullisia ja määrällisiä menetelmiä sekä ottaa kantaa tutkijoiden ja kentän välisiin suhteisiin. Hankkeen tuloksena julkaistaan perusesitys niistä tavoista, joilla nuoria ja nuorisotyötä on tutkittu ja voidaan tutkia. Hankkeen julkaisu ilmestyy keväällä 2018. Hankkeen koordinoijat: FT Tomi Kiilakoski & professori Päivi Honkatukia. Rahoitus: OKM / nuorisotyön ja -politiikan vastuualue.

Nuorten tieto- ja neuvontatyön aluekoordinoinnin roolin tutkimuksellinen tarkastelu (2017)

Nuorten tieto- ja neuvontatyö on vaativa nuorisotyön muoto, sillä palveluiden saatavuuteen ja ajantasaisuuteen vaikuttaa moni tekijä henkilöstön osaamisesta nuorten elämän ja tiedontarpeen moniin yhtäaikaisiin muutoksiin. Kyseisten palvelujen laadukasta tuottamista tukee valtakunnallisen kehittämiskeskus Koordinaatin lisäksi alueellinen ammatillinen lähitukipalvelu, jota kutsutaan nimellä aluekoordinointi. Nuorisotutkimusverkosto tuottaa ulkopuolisen, tutkimukseen perustuvan tulevaisuusorientoituneen näkemyksen aluekoordinoinnin merkityksestä ja suuntaamismahdollisuuksista. Aineistona tässä lyhyessä tutkimuksessa käytetään aluekoordinaattoreiden ja heidän esimiestensä haastatteluja sekä aiemmin toteutetun kyselyn aineistoa. Keskiössä ovat toiminnan tavoitteiden, painopisteiden ja vaikutusten tarkastelu osana nuorten hyvinvointia lisäävää toiminnan kenttää. Raportoinnin toisena erityispiirteenä on Koordinaatin ja aluekoordinoinnin tekemän työn hahmottaminen osana parasta aikaa muuttuvaa suomalaista ja eurooppalaista nuorisotyön ja -politiikan kontekstia. Koordinaatti julkaisi hankkeen loppuraportin *Nuorten tieto- ja neuvontatyön aluekoordinoinnin roolin*

tutkimuksellinen tarkastelu. Aluekoordinaattoreiden näkökulma (Anu Gretschel) alkuvuonna 2018. Tutkija: Erikoistutkija, FT Anu Gretschel. Tutkimuksen tilaaja: Nuorten tieto- ja neuvontatyön kehittämiskeskus Koordinaatti.

Osallistava terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen – PROMEQ (2016–2019)

Konsortiohanke Osallistava terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen on osa Suomen Akatemian Strategisen tutkimuksen neuvoston rahoittamaa ohjelmaa Terveys, hyvinvointi ja elämäntavat. Hankkeen tavoitteena on kehittää näyttöön perustuvia, eri kohderyhmiä puhuttelevia ja kustannusvaikuttavia menetelmiä terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen. Tutkimus kohdistuu neljään erityistä tukea tarvitsevaan ryhmään eli koulutuksen ja opintojen ulkopuolella oleviin nuoriin aikuisiin, työmarkkinatuen varassa oleviin aikuisiin pakolaisiin, joilla on oleskelulupa, sekä sosiaali- ja terveystieteiden monikäyttäjiin. Hanke tuottaa uutta tietoa terveys- ja hyvinvointierojen yksilöllisistä ja yhteiskunnallisista tekijöistä ja keskinäismekanismeista, sekä kehittää politiikkasuosituksia ja strategioita terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen tulevaisuudessa. PROMEQ -konsortion johtajana toimii Professori Marja Vaarama Itä-Suomen yliopistosta ja konsortioon kuuluvat Itä-Suomen yliopiston lisäksi Lapin yliopisto, Jyväskylän yliopisto, Tampereen yliopisto, ETLA ja Nuorisotutkimusseura. Nuorisotutkimusseuran nuoriin aikuisiin keskittyvässä osahanketta tarkastellaan sosiaalisen median mahdollisuuksia nuorten hyvinvoinnin tukemisessa ja siinä yhteistyökumppaneina ovat Jyväskylän, Kouvolan ja Vantaan nuorisotoimet. Tutkijat: Osahankkeen johtajana toimii dosentti Sanna Aaltonen ja tutkijana YTT Antti Kivijärvi. Rahoitus: Suomen Akatemia, Strategisen tutkimuksen neuvosto.

Raidenuorisotyön arviointihanke (2017–2018)

Kehäradan valmistuminen on lisännyt nuorten liikkumis- ja kokoontumismahdollisuuksia, mikä vaikuttaa nuorisokulttuuria määrittäviin paikallisiin ja maantieteellisiin ehtoihin. Liikkumisen helpottuminen tarkoittaa pieneneviä etäisyyksiä ja uusia tapoja käyttää kaupunkitilaa. Lisääntyvät liikennemahdollisuudet yhtäältä helpottavat pääsyä joihinkin nuorisokulttuurisesti kiinnostaviin julkisiin tiloihin, ja toisaalta tarkoittavat sitä, että liikennevälineistä itsestään muodostuu nuorten tiloja. Raidenuorisotyö työmuotona pyrkii vastaamaan nuorisotyön muuttuneisiin ehtoihin ja viemään nuorisotyön sinne, missä nuoret ovat: pääkaupunkiseudun juniin ja radanvarrelle sijoittuviin kohtaamispaikkoihin. Tutkimushankkeessa tarkastellaan työmuotoa uudenaikaisessa nuorisokulttuurisessa maisemassa ja arvioidaan menetelmien nuorisotyöllisiä vaikutuksia niin nuorten kuin kanssamatkustajien ja yhteistyökumppanien näkökulmasta. Hankkeen johtajana toimii FT Tomi Kiilakoski ja hankkeen tutkijana VTM Karla Malm.

Selvitys koulukotien asemasta muuttuvassa palvelujärjestelmässä (2016–2017)

Koulukodit ovat olleet osa suomalaista lastensuojelujärjestelmää jo sadan vuoden ajan. Hallituksen lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmassa (LAPE) on tarkoitettu järjestellä uudelleen vaativinta erityisosaamista edellyttävien lasten ja perheiden palvelut. Koulukodit ovat osa tätä palvelukokonaisuutta, joten LAPE yhdessä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kanssa pyysi Nuorisotutkimusverkostoa selvittämään, mikä koulukotien asema ja tehtävä voisi tulevaisuudessa olla. Selvityksen tavoitteena oli mm. tarkastella koulukoteihin sijoitettujen nuorten taustoja ja tuen tarvetta, koulukotien tarjoamien palveluiden alueellista jakautumista, koulukotien niveltymistä vaativien palveluiden kokonaisuuteen, koulukotien

yhteistyöverkostoja sekä koulukotien tarjoamaa kasvatusta ja kuntoutusta sekä hoitoa. Lisäksi selvityksessä tarkasteltiin koulukotia osana lastensuojelun palveluja. Selvitystä varten haastateltiin Suomessa toimivien seitsemän koulukodin johtajia, erityistyöntekijöitä ja rehtoreita. Hankkeen selvitys *Koulukoti muutoksessa. Selvitys koulukotien asemasta ja tehtävästä* julkaistiin 13.1.2017. julkaistiin tammikuussa 2017. Hankkeen tutkija: VTT Elina Pekkarinen. Hankkeen tilaaja: LAPE-kärkihanke, rahoittaja: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos ja Nuorisotutkimusverkosto.

Selvitys nuorisokulttuureista ja nuorten asenteista tupakkatuotteisiin (2017)

Hankkeessa tuotettiin uutta tietoa yläkouluikäisten (13–15-vuotiaiden) nuorten tupakkatuotteisiin yhdistämistä mielikuvista ja asenteista, sekä valinnoista olla käyttämättä tupakkatuotteita. Hankkeessa tarkasteltiin erilaisten elinympäristöjen ja elintapojen merkitystä tupakkatuotteiden käytölle nuorten näkökulmasta ja vertailemalla erilaisia paikkakuntia keskenään. Painopiste oli tupakkatuotteita koskevissa mielikuvissa sekä tupakoimattomuuden tarkastelussa, joka suhteutettiin nuorten muihin elämäntapoihin ja laajempiin nuorisokulttuuriin kytköksiin. Toiseksi selvitettiin tupakkatuotteisiin liittyviä kokemuksia, käytäntöjä ja toimintakonteksteja nuorten elämässä. Tuotetun tiedon perusteella voidaan suunnitella ja kehittää tupakkatuotteiden käyttöön liittyvää ehkäisevää työtä. Hankkeen julkaisu *Sammuuko savuke, nouseeko nuuska?* ilmestyi 11.12.2017. Hanketta johti tutkimuspäällikkö Kaisa Vehkalahti ja sen tutkijana toimi Mikko Piispa. Hanketta rahoitti Suomen Syöpäyhdistys ry.

TENHO – Elämäntaitoja nuorille taiteen keinoin (2015–2018)

TENHO-hanke on Sosiaali- ja terveysministeriön Euroopan sosiaalirahastosta rahoittama yhteistyöhanke, jossa tehdään ilman koulutus- ja työpaikkaa olevien nuorten kanssa taidetoimintaa sirkus-, teatteri- ja elokuvataiteen keinoin kuudessa eri kunnassa (Helsinki, Vantaa, Varkaus, Kajaani, Oulu ja Tampere). Nuorisotutkimusverkosto vastaa hankkeessa tehtävästä tutkimuksesta. Tutkimuksessa tarkastellaan monimenetelmällisesti ilman opiskelu- ja työpaikkaa olevien nuorten tukemista taidelähtöisin menetelmin, nuorten palvelu- ja ohjausverkostojen suhteesta toimintaan sekä toiminnan vaikuttavuutta. Hankkeen osatoteuttajina toimivat Vaara-kollektiivi, Pirkanmaan elokuvakeskus, Oulun Tähtisirkus, Sirkus Magenta ja Varkauden teatteri sekä Laurea AMK. Mukana olevat kunnat (Helsinki, Vantaa, Varkaus, Kajaani, Oulu ja Tampere) osallistuvat myös hankkeen rahoitukseen. Tutkija: TaM Fanny Vilmilä. Rahoitus: ESR/ STM.

Työtä, koulutus- tai harjoittelupaikkaa ilman olevien nuorten käsityksiä tulevaisuudesta, demokratiasta ja julkisista palveluista – Nuorisobarometrin erillisnäyte (2017-)

Nuorisobarometri on Valtion nuorisoneuvoston ja Nuorisotutkimusverkoston vuosittain julkaistava tutkimus, joka on seurannut suomalaisten nuorten arvoja ja asenteita vuodesta 1994 lähtien. Nuorisobarometrit tehdään puhelinhaastatteluin 15–29-vuotialle. Tiedossa on, etteivät puhelinhaastattelut välttämättä tavoita heikoimmassa asemassa olevia. Nuorisobarometrin erillisnäytteessä luovuttiin puhelimesta ja pyydettiin apuun etsiviä nuorisotyöntekijöitä, jotka kokosivat nuorten näkökulmia

kasvokkain haastatteleamalla Helsinki-Uudellamaalla, Kainuussa, Keski-Suomessa ja Varsinais-Suomessa..
 Hankkeen julkaisu *Työtä, koulutus- tai harjoittelupaikkaa ilman olevien nuorten käsityksiä tulevaisuudesta, demokratiasta ja julkisista palveluista – Nuorisobarometrin erillisnäyte/aineistonkeruu* ilmestyi 5.12.2017.
 Aineistonkeruu palveli päätöksentekoa, kuten Juho Saaren eriarvoistumistyöryhmän työskentelyä ja muun muassa sosiaaliturvan kokonaisuudistusta. Tutkimus jatkuu seuraavina vuosina nuorten syvähaastatteluin ja rekisteriaineistovertailuin. Tutkimusasetelmaan sisältyy aineistonkeruun uusiminen samoilta nuorilta kymmenen vuoden kuluttua. Tutkijat: FT, erikoistutkija Anu Gretschel ja VTM, tilastotutkija Sami Myllyniemi. Tutkimuksen rahoittajat vuoden 2017 loppuun mennessä: Valtioneuvoston kanslia ja Lounais-Suomen aluehallintovirasto.

Uppföljning ung – Ruotsinkieliset nuorisotyöpajat (2014–2018)

Pitkittäistutkimus tutkii viittä ruotsinkielistä nuorisotyöpajaa Suomessa. Tutkimuksen kolme painopistealuetta ovat: 1) pajatoiminnan tarkastelu, 2) henkilökunnan näkemykset työstään ja viranomaisyhteistyöstä sekä 3) nuorten kokemukset työpajatoiminnan annista. Samoja nuoria haastatellaan useampaan kertaan, jolloin saadaan tietoa sekä pajatoiminnan pitkittäisvaikutuksista, että pajanuorten sijoittumisesta yhteiskuntaan pidemmällä tähtäimellä. Tutkijat: Hankkeen vastuututkijana toimii VTT Matilda Wrede-Jäntti, joka toteuttaa tutkimuksen yhteistyössä tutkimusassistentti Cecilia Westerin kanssa. Rahoitus: Svenska Kulturfonden ja Opetus- ja kulttuuriministeriö.

Youth Wiki (2015–2022)

Youth Wiki -projekti kartoittaa eurooppalaisten maiden nuorisopolitiikkaa ja tarjoaa kattavan online-tietokannan koskien nuorisopolitiikan institutionaalisia rakenteita, toimintaympäristöä ja käytäntöjä. Youth Wiki -tietokannan tavoitteena on tukea Euroopan laajuista yhteistyötä nuorisopolitiikan saralla sekä edistää tietoon ja tutkimukseen pohjautuvaa päätöksentekoa. Youth Wiki tarkastelee yleistä nuorisopolitiikkaa sekä nuorten tilannetta EU:n nuorisostrategian (2009–2018) kahdeksan teeman osalta. Mukana on 27 maata. Englanninkielinen tietokanta julkaistiin kokonaisuudessaan 12.12.2017 ja sen sisältämät tiedot päivitetään jatkossa säännöllisesti. Online-tietokantaa ylläpitää EU:n koulutuksen, audiovisuaalialan ja kulttuurin toimeenpanovirasto (EACEA). Suomen sivustot on tuotettu Nuorisotutkimusverkostossa ja sama taho huolehtii myös niiden päivittämisestä jatkossa. Tutkijat: FT, erikoistutkija Anu Gretschel ja VTM, tutkija Karla Malm. Rahoitus: EU:n Erasmus+ -ohjelma.

I Julkaisut

Kirjat ja verkkojulkaisut

Koulukoti muutoksessa. Selvitys koulukotien asemasta ja tehtävästä

Elina Pekkarinen

Ilmestymispäivä 13.1.2017.

Savuton tuki. Tupakkatyön osallistava kehittäminen kohdennetussa nuorisotyössä

Anne Puuronen

Ilmestymispäivä 24.1.2017.

LIITTEET

Katse tulevaisuudessa. Nuorisobarometri 2016.
 Sami Myllyniemi (toim.)
 Ilmestymispäivä 7.3.2017.

Ääniä ja äänettömyyttä palvelukentillä. Katsaus lasten ja nuorten palvelukokemuksia koskevaan tietoon.
 Marja Peltola & Jenni Moisio
 Ilmestymispäivä 28.3.2017.

Studying the impact of international youth work. Towards developing an evaluation tool for youth centres.
 Anu Gretschel (ed.), Tina Cupar, Merle Linno, Tomi Kiilakoski, Noora Hästbacka & Antti Korhonen
 Ilmestymispäivä 28.3.2017.

Mikä sinusta tulee isona? Koulutus- ja ammattisuunnitelmat 1950–60-luvun Helsingissä.
 Sinikka Selin
 Ilmestymispäivä 31.3.2017.

Nuorten yhteiskunnallinen osallistuminen ja oikeistopopulismi
 Vesa Puuronen & Kari Saari (toim.)
 Ilmestymispäivä 24.5.2017.

“Ehkä ne on senkin takia ollu hiljaa”. Ammattilaisten valmiudet kohdata sateenkaarinuoria ja huomioida moninaisuutta päihde- ja mielenterveytyössä
 Noora Hästbacka ja Inka Sirén
 Ilmestymispäivä 13.6.2017.

Liikkumattomuuden jäljillä. Pitkittäistutkimus vähän liikuntaa harrastavien nuorten liikuntasuhteesta ja liikunta-aktiivisuuden muutoksista
 Markku Vanttaja, Juhani Tähtinen, Tuomas Zacheus & Pasi Koski
 Ilmestymispäivä 28.8.2017.

Kenen nuorisotyö? Yhteisöpedagogiikan kentät ja mahdollisuudet
 Tommi Hoikkala & Johanna Kuivakangas (toim.), yhteisjulkaisu Humakin kanssa
 Ilmestymispäivä 24.10.2017.

Puolustuslinjalla. Yhteiskuntatieteellistä ja historiallista tutkimusta maanpuolustuksesta ja asevelvollisuudesta
 Teemu Tallberg, Anni Ojajärvi & Tiia Laukkanen (toim.)
 Ilmestymispäivä 27.10.2017.

Nuoret aikuiset hyvinvointipalvelujen käyttäjinä ja kohteina
 Sanna Aaltonen & Antti Kivijärvi (toim.)
 Ilmestymispäivä 8.11.2017.

Sammuuko savuke, nouseeko nuuska?
 Mikko Piispa, yhteisjulkaisu Suomen Syöpäyhdistyksen kanssa
 Ilmestymispäivä 11.12.2017.

Nuorten turvapaikanhakijoiden elämää vastaanottovaiheessa
 Veronika Honkasalo, Karim Maiche, Henri Onodera, Marja Peltola & Leena Suurpää (toim.)
 Ilmestymispäivä 18.12.2017 (tiedotus tammikuussa 2019).

Young People in Reception Centres
 Veronika Honkasalo, Karim Maiche, Henri Onodera, Marja Peltola & Leena Suurpää (eds.)
 Ilmestymispäivä 18.12.2017 (tiedotus tammikuussa 2019).

Nuorisotutkimus-lehti

Nuorisotutkimus 1–2/2017 (tuplanumero)
 Taide-teemanumero
 Ilmestyi 18.8.2017.

Nuorisotutkimus 3/2017
 Ilmestyi 20.11.2017.

Nuorisotutkimus 4/2017
 Vammaisuus-teemanumero
 Ilmestyi 2.2.2018.

II Tapahtumat

Avoimet tutkijaseminaarit

Nuorisotutkimuksen avoin gradupäivä 29.3.2017, NUORI2017 -tapahtuma, Tampere.

Nuoruus ja populaarikulttuuri, 6.6.2017, Tieteiden talo, Helsinki.

Julkaisuihin liittyvät keskustelutilaisuudet ja kirjanjulkistukset

Koulukoti muutoksessa. Selvitys koulukotien asemasta ja tehtävästä (Elina Pekkarinen) -teoksen

julkistamistilaisuus, 13.1.2017 Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, Helsinki. Julkistettiin osana LAPE-muutosohjelman seminaaria.

Savuton tuki -kirjan (Anne Puuronen) julkistamistilaisuus, 24.1.2017, Tieteiden talo, Helsinki. Yhteistyössä Suomen Syöpäyhdistyksen kanssa.

Nuoret ja tulevaisuus satavuotiaassa Suomessa -seminaari ja *Nuorisobarometrin 2016* (toim. Sami Myllyniemi) julkistustilaisuus 7.3.2017, Musiikkitalo, Helsinki. Yhteistyössä Valtion nuorisoneuvoston kanssa.

Julkistustilaisuus: *Ääniä ja äänettömyyttä palvelukentillä. Katsaus lasten ja nuorten palvelukokemuksia koskevaan tietoon* (Marja Peltola ja Jenni Moisio), 28.3.2017, Nuori2017 -suurtapahtuma, Tampere.

Julkistustilaisuus: *Nuorten yhteiskunnallinen osallistuminen ja oikeistopopulismi* (toim. Vesa Puuronen ja Kari Saari), 24.5.2017, Tieteiden talo, Helsinki.

Teoksen *"Ehkä ne on senkin takia ollu hiljaa" – ammattilaisten valmiudet kohdata sateenkaarinuoria ja huomioida moninaisuutta päihde- ja mielenterveyspalveluissa* (Noora Hästbacka ja Inka Sirén) -julkistustilaisuus, 13.6.2017, Cafe Qulma, Helsinki.

Liikkumattomuuden jäljillä -kirjan (toim. Markku Vanttaja, Juhani Tähtinen, Tuomas Zacheus & Pasi Koski) julkistustilaisuus 28.8., Turun yliopisto.

Kenen nuorisotyö? -teoksen (toim. Tommi Hoikkala ja Johanna Kuivakangas) julkistamispaneeli 24.10.2017, Veturitallit, Jyväskylä.

Kirja-aamiainen: *Nuoret aikuiset hyvinvointipalvelujen käyttäjinä ja kohteina* (toim. Sanna Aaltonen & Antti Kivijärvi), 8.11.2017, Cafe Qulma, Helsinki.

Kirjanjulkistus: *Sammuuko savuke, nouseeko nuuska?* (Mikko Piispa), 11.12.2017, Tieteiden talo, Helsinki.

Muut

NUORI2017 -suurtapahtuma

Järjestäjät: Suomen Nuorisoyhteistyö – Allianssi, Kirkkohallituksen kasvatusta ja perheasiat,

Valtakunnallinen työpajayhdistys ja Nuorisotutkimusseura. Tampere-talo, 27.–29.3.2017.

Nuorisotutkimusseuran tuottamat ohjelmaosiot NUORI2017-tapahtumassa:

Tubettajista gamereihin – netin fani-ilmiöt (27.3.)

Nuoret palvelujärjestelmässä - osallisuutta ja ohituksia (28.3.)

Yhteisöpedagogiikan lupaus? (28.3.)

Kansainvälinen nuorisotyö: vaikutukset ja kehittämismahdollisuudet (28.3.)

Nuorten ruokakasvatusta eri kentillä (28.3.)

Innostutaan yhdessä ruokakasvatuksesta (28.3.)

Lasten ja nuorten äänet palvelukentillä – julkistamistilaisuus (28.3.)

Nuori ja vanhempien ero (28.3.)

Työhyvinvointia ja joukkuepeliä. Nuorisotutkimuksen avoin gradupäivä (29.3.)

Kasvatuksen mieli ja muistot -seminaari

Monitieteisessä seminaarissa, pohdittiin kasvatukseen liittyvien muistojen ja kokemusten tutkimuksen lähteitä, metodeita ja näkökulmia. Järjestäjät: Kasvatustieteen elämäkertä- ja muistitietotutkimuksen verkosto (KEMU), Nuorisotutkimusseura, Muistitietotutkijoiden verkoston FOHN, Suomen Historiallinen Seura, SELMA (Centre for the Study of Storytelling, Experientiality and Memory) sekä Kasvatuksen ja koulutuksen historian seura. Tieteiden talo, 11.5.2017.

Nuorisotutkimusseuran kevätkokous ja perustamiskokouksen 30-vuotiskahvit

Nuorisotutkimusseuran alkuvaiheita muistelivat perustamiskokouksessa läsnä olleet Nuorisotutkimusseuran pitkäaikainen puheenjohtaja (1992–2005) ja kunniajäsen Helena Helve, Nuorisotutkimusseuran kunniajäsen Lasse Siurala sekä perustamiskokouksen koollekutsumisesta aikanaan vastanneet Kimmo Aaltonen ja Leena Louhivuori. Keskustelua johdatti Nuorisotutkimusverkoston pitkäaikainen tutkimusjohtaja Leena Suurpää. Tieteiden talo, 23.5.2017.

Muuttoliike lasten ja nuorten elämässä

Maailman kirjat -tapahtuman keskustelutilaisuus, 27.5.2017, Rautatientori, Helsinki. Keskustelijoina Antti Kivijärvi ja Marja Peltola (Nuorisotutkimusseura), haastattelijana sarjakuvataiteilija Warda Ahmed.

Sex, Drugs and Rock'n'Roll! Vaiko sittenkin pusuja, pilsneriä ja tangohuumaa? – Vaihtoehtoisia väläyksiä 60-luvun Suomesta.

Taiteiden yön keskustelutilaisuus Tiedekirjassa, 24.8.2017. Esiintyjät: Janne Poikolainen ja Mikko Salasuo (Nuorisotutkimusseura) sekä Matleena Frisk (Helsingin yliopisto).

Onko nuorten liikkumattomuus ongelma?

Keskustelutilaisuus Turun kirjamessuilla 6.10.2017. Esiintyjät: Markku Vanttaja ja Juhani Tähtinen. Haastattelija: tiedetoimittaja Tiia Nurmilaakso.

Rajojen etiikka – II nuoriso- ja lapsuudentutkimuksen tutkimuseettinen seminaari

Järjestäjät: Nuoriso- ja lapsuudentutkimuksen tutkimuseettinen toimikunta, Nuorisotutkimusseura, Lapsuudentutkimuksen seura & Helsingin yliopiston kasvatustieteellisen tiedekunnan Humanistis-yhteiskunnallisten aineiden asiantuntijaryhmä. Helsingin yliopiston päärakennus, 6.10.2017.

Työpaikka työhaluisille ja työkykyisille?

Nuorisotutkimusseuran, Työelämän tutkimusyhdistyksen ja Vapaus Valita Toisin r:n järjestämä keskustelutilaisuus työllistymisen ja työvoimapolitiikan kysymyksistä, 10.10.2017, Tieteiden talo (Helsinki).

Ohjelmaosiot Helsingin Kirjamessuilla 26.–27.10.

Voiko oikeistopopulismin nousua nuorten parissa ehkäistä?

Ohjelma perustui Nuorisotutkimusverkoston julkaisusarjassa toukokuussa ilmestyneeseen teokseen *Nuorten yhteiskunnallinen osallistuminen ja oikeistopopulismi*. Vesa Puurosta ja Kari Saarta haastatteli Emilia Palonen.

Onko nuorten liikkumattomuus ongelma?

Ohjelma perustui Nuorisotutkimusverkoston julkaisusarjassa elokuussa ilmestyneeseen teokseen *Liikkumattomuuden jäljillä. Pitkittäistutkimus vähän liikuntaa harrastavien nuorten liikuntasuhteesta ja*

liikunta-aktiivisuuden muutoksista. (toim. Markku Vanttaja, Juhani Tähtinen, Tuomas Zacheus & Pasi Koski). Pasi Koskea ja Markku Vanttajaa haastatteli Päivi Berg.

Marski, Tuntematon ja sodan muistaminen

Suomalaisesta muistokulttuurista ja itsenäisyydestä keskustelivat tutkija Tuomas Tepora, jota haastatteli Puolustuslinjalla-kirjan toimittaja Teemu Tallberg. Tilaisuus liittyi Nuorisotutkimusverkoston Kirjamessuilla ilmestyvään teokseen *Puolustuslinjalla. Yhteiskuntatieteellistä ja historiallista tutkimusta maanpuolustuksesta ja asevelvollisuudesta* (toim. Teemu Tallberg, Anni Ojajärvi ja Tiia Laukkanen).

Nuoret aikuiset hyvinvointipalveluissa

Miten hyvinvointipalvelut vastaavat nuorten aikuisten tarpeisiin ja mikä on nuorten aikuisten asema palveluiden käyttäjinä? Keskustelussa olivat mukana Sanna Aaltonen ja Antti Kivijärvi sekä haastattelija Elina Palola, STM. Tilaisuus liittyi Nuorisotutkimusverkoston Kirjamessuilla ilmestyneeseen teokseen *Nuoret aikuiset hyvinvointipalveluiden käyttäjinä ja kohteina* (toim. Sanna Aaltonen ja Antti Kivijärvi).

1950- ja 60-lukujen nuorten ammattisuunnitelmat ja koulutuksen sukupuolittuneisuus

"Mikä sinusta tulee isona?" antaa äänen 15–17-vuotiaille, jotka olivat ammatinvalinnan edessä 1950–60-luvun Helsingissä. Ohjelma perustui Nuorisotutkimusverkoston julkaisusarjassa maaliskuussa ilmestyneeseen teokseen *Mikä sinusta tulee isona? Koulutus- ja ammattisuunnitelmat 1950–60-luvun Helsingissä*.

Sinikka Seliniä haastatteli Miina Keski-Petäjä.

Tubettajan tieto vs. Nuorisotutkijan tieto. Nuoret yhteiskunnallisina toimijoina ja keskustelijoina

Tubettaja Roni Back ja nuorisotutkijat keskustelivat siitä, miltä nuorten poliittisuus näyttää tutkijan ja tubettajan silmin. Lotta Haikkola haastatteli Sofia Lainetta ja Roni Backia.

Nuorisotutkimuspäivät 2017

XVI Nuorisotutkimuspäivät järjestettiin Oulun yliopistolla 2.–3.11.2017 teemalla *Nuorisotutkimuksen hiljaisuudet*.

Mitä mieltä!? Lastensuojelun, mielenterveyden ja hyvinvoinnin yhteiset rajapinnat. III monitieteiset lastensuojelun tutkimus- ja kehittämispäivät

Järjestäjät: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, Valtakunnallinen sosiaalityön yliopistoverkosto (SOSNET), Lapsuudentutkimuksen seura, Nuorisotutkimusseura, Suomen Lastenpsykiatriyhdistys sekä hallituksen kärkihanke Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma (LAPE).

Tilaisuus järjestettiin Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksella (Helsinki) 30.11.–1.12.2017.

Nuorisotutkimusseuran syyskokous

Tieteiden talo, sali 312, 4.12.2017.

III Näkökulmat

Huolipuheen yli – näkökulmia lasten ja nuorten medioituneeseen vapaa-aikaan
Heta Mulari, Fanny Vilmilä & Jani Merikivi
10.1.2017.

Enemmän samanlaisia kuin erilaisia: maahanmuuttajataustaisten nuorten sukupolvisuhteissa niukasti erityispiirteitä
Antti Kivijärvi, Martta Myllylä, Marja Peltola & Päivi Honkatukia
4.5.2017.

Nuorten ruokakasvatus eri kentillä – kohti vahvempaa yhteistyötä!
Kristiina Janhonen & Eila Kauppinen
14.6.2017.

YouTube nuorten toimijuuden ja vertaisoppimisen areenana – verkkoetnografian näkökulma
Kristiina Janhonen
15.11.2017.

IV Lukukokemukset

”Yksin kylmillä kaduilla kuljin”
Kari Forsström
16.1.2017.

Eriarvoistuva Suomi kasvattaa myös jihadisteja
Hanna Uusimäki
26.1.2017.

Kirpeitä riimejä länsimaisesta elämäntavasta ja aikuistumisen vaikeudesta

Janne Poikolainen
16.2.2017.

Lunta ja tulta
Merja Leppälahti
21.3.2017.

25 vuotta hyvinvointia ja huono-osaisuutta
Lasse Vesterinen
13.4.2017.

Miksi autisti hyppii?
Jenni Saarilahti
5.5.2017.

Harmaalla alueella
Herman Raivio
19.5.2017.

Generation 2017 ”All we need is your respect”
Karla Malm
31.5.2017.

Ihmenaisen tarina on tavanomainen ja voimaannuttava
Merja Leppälahti
21.6.2017.

Filosofi ja nuoriso-ongelma
Herman Raivio
18.8.2017.

Suomalaisia sopeutumistarinoita
Kari Forsström
12.12.2017.

Nuorten selkoromaani ei kaihdakaan vaikeitakaan aiheita
Jenni Saarilahti
20.12.2017.

V Annetut lausunnot

Nuorisotutkimusseuran tutkijoiden lausunnot NEET-nuorisoa (Not in Employment, Education or Training) koskevaan teemaan Valtioneuvoston selonteossa kestävän kehityksen globaalista toimintaohjelmasta Agenda2030:sta (Kestävän kehityksen Suomi -pitkäjänteisesti, johdonmukaisesti ja osallistavasti, VNS 1/2017 vp). Lausunnon antoivat VTT Elina Pekkarinen (16.3.2017) ja VTT Matilda Wrede-Jäntti (16.3.2017).

Lausunto Eduskunnan sivistysvaliokunnalle Ammatillisen koulutuksen reformia koskevasta lakiesityksestä, 17.5.2017. Esityksen piti tutkimusjohtaja Sinikka Aapola-Kari. Lausunnon laatimiseen osallistuivat hallituksen jäsenet Antti Maunu, Anu-Hanna Anttila, Pia Lundbom, Jussi Ronkainen, Anna-Mari Souto ja sekä erikoistutkija Tomi Kiilakoski.

VI Tiedotteet

Koulukotien tarve säilyy tulevaisuudessakin – hoidon laatuun on panostettava, 13.1.2017

Nuorten tupakoimattomuutta etsivässä nuorisotyössä ja työpajoilla kannattaa tukea, 23.1.2017

Liikkeessä-valokuvanäyttely valottaa nuorten aikuisten elämää uuden työn markkinoilla, 14.2.2017

Nuorten tulevaisuudenkuva on synkentynt, 7.3.2017

Suomalainen nuorisotyö on innovaatio, joka tasaa nuorten eriarvoistumista, 27.3.2017 (yhteistiedote Allianssin, Kirkkohallituksen ja Valtakunnallisen työpajayhdistyksen kanssa)

Lasten ja nuorten kuuleminen keskiöön palveluiden kehittämisessä, 28.3.2017

Kysyntä ja tarjonta eivät kohtaa: Kansainväliseen toimintaan tulossa enemmän nuoria kuin voidaan ottaa, 28.3.2017

Nopeasti modernisoituva yhteiskunta pakotti 1950–1960-luvun nuoret valitsemaan ammattinsa vailla edeltävien sukupolvien mallia, 30.3.2017

Tiiviit suhteet vanhempiin suojaavat nuoria moninaisalta hyvinvointia uhkaavilta riskeiltä, 4.5.2017

Kouluruokakritiikin vähentäminen vaatii nuorten välisen vuorovaikutuksen ymmärtämistä, 18.5.2017

Nuoret eivät ole poliittisesti apaattisia – suosituksia oikeistopopulismin hillitsemiseksi nuorten keskuudessa, 24.5.2017

Samantyyppisen kohtelun ihanteesta kohti moninaisuuden huomiointia – sateenkaarinnuorten kohtaaminen päihde- ja mielenterveyspalveluissa, 13.6.2017

Nuorten ruokatajua tukevaa ruokakasvatusta syntyy yhdessä kehittäen, 15.6.2017

Liikkumattomuus ja liikkuva elämäntapa saattavat vuorotella lapsilla ja nuorilla, 28.8.2017

Nuorisotyön kenttä murroksessa: minne katosivat nuorisotalojen asiakkaat?, 24.10.2017

Uutuusteos valottaa maanpuolustuksen merkitystä suomalaisuuden rakentajana, 25.10.2017

Nuorten aikuisten oikeus palveluihin ei aina toteudu, 27.10.2017

Nuorisotutkimusseuran opinnäytetyökilpailun voittajatytöt antavat äänen nuorille, 2.11.2017

Tuore Näkökulma pureutuu verkkoetnografian haasteisiin kouluruokatutkimuksen kautta, 15.11.2017

Nuorisotutkimusseuran tutkimusjohtajaksi Sinikka Aapola-Kari, 4.12.2017

Nuorisotutkimusverkosto selvitti etsivien nuorisotyöntekijöiden kanssa: NEET-nuorten huonovointisuus yllätti syvyydessään, 5.12.2017

”Tupakointi on tyhmää” - Tupakan terveyshaitat ovat nuorilla laajalti tiedossa, myös tupakoivilla, 11.12.2017

VII Luottamustehtävät

Hallitus 2017

Puheenjohtaja VTT, sosiaalhistorian professori Antti Häkkinen (Helsingin yliopisto), varapuheenjohtajat VTT, tutkimuspäällikkö (Teollisuusliitto) Anu-Hanna Anttila ja VTT, tutkija Mirja Määttä (Keski-Suomen ELY-keskus, Kohtaamo-hanke).

Hallituksen jäsenet: VTT, nuorisotutkimuksen professori Päivi Honkatukia (Tampereen yliopisto), VTT, erityisasiantuntija Päivi Känkänen (THL), YTT, lehtori Pia Lundbom (HUMAK), KM, yliopisto-opettaja Juha Nieminen (Tampereen yliopisto), YTT, tutkimusyksikön johtaja Jussi Ronkainen (Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu XAMK, Nuorisotalon tutkimus- ja kehittämiskeskus Juvenia), VTM, FM, tohtorikoulutettava Riikka Taavetti (Helsingin yliopisto) ja FT, maantieteen ja ympäristökasvatuksen professori Sirpa Tani (Helsingin yliopisto) sekä varajäsenet: VTT, tutkijatohtori Antti Maunu (Turun yliopisto, Koulutussosiologian tutkimuskeskus RUSE), YTT, yliopistonlehtori Eriikka Oinonen (Tampereen

yliopiston Porin yksikkö) ja TT, FM, YTM, kappalainen Martti Muukkonen (Nurmijärven seurakunta).

Julkaisutoimikunta 2017–2018

Kristiina Janhonen, KT, Helsinki
Valdemar Kallunki, teol. tohtori, dosentti, Turku, Helsinki, Kymenlaakson ammattikorkeakoulu
Sari Näre, dosentti
Mette Ranta, tutkijatohtori, Jyväskylä/Helsinki
Pirjo Suvilehto, FT, Oulu
Tiina Valkendorff, VTT, Humak

Nuorisotutkimus-lehden toimitusneuvosto 2017–2018

Päätoimittaja: Lotta Haikkola, VTT, Helsingin yliopisto

Toimituskunnan muut jäsenet: VTT, dosentti, erikoistutkija Päivi Berg (Nuorisotutkimusverkosto), VTT, yliopistonlehtori (ma.) Tarja Juvonen (Lapin yliopisto), FY, erikoistutkija Tomi Kiilakoski (Nuorisotutkimusverkosto), apulaisjohtaja, TT, VTM Jarmo Kokkonen (Kirkkohallitus), YTT, apulaisprofessori, tutkijatohtori Riikka Korkiamäki (Tampereen yliopisto), KT, tutkijatohtori Maija Lanas (Oulun yliopisto/Helsingin yliopisto), FT, vastuullinen tutkija Sirpa Lappalainen (Helsingin yliopisto), YTT, dosentti Minna Nikunen (Tampereen yliopisto), YTT, yliopistonlehtori Eriikka Oinonen (Tampereen yliopiston Porin yksikkö), YTT, erikoistutkija Tiina Ristikari (THL), YTT, tutkimusyksikön päällikkö Jussi Ronkainen (Nuorisoalan tutkimus- ja kehittämiskeskus

Juvenia, Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu), KT, YTM, dosentti, vastuullinen tutkija Ulla-Maija Salo (Helsingin yliopisto), FM, vastaava informaattikko Vappu Turunen (Nuorisotiedon kirjasto) ja KT, yliopistonopettaja Mari Vuorisalo (Jyväskylän yliopisto).

Nuoriso- ja lapsuudentutkimuksen tutkimuseettinen toimikunta

Puheenjohtaja: OTT, VTM, dosentti Liisa Nieminen, Helsingin yliopisto. Muut jäsenet: PsT, professori Maarit Alasuutari, Jyväskylän yliopisto (varapuheenjohtaja), FT Anna Anttila, Hyvä vapaa -aika -kehittämis- ja tutkimushanke, Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskus, YTT, dosentti Johanna Hurtig, Helsingin yliopisto / Lapin yliopisto, TT, professori Arto Kallioniemi, Helsingin yliopisto, FT, dosentti Hanna Lagström, Turun yliopisto ja VTT, dosentti Niina Rutanen, Jyväskylän yliopisto.

Opinnäytetyökilpailun arviointiraati

Puheenjohtaja: VTT Jaana Lähteenmaa, varapuheenjohtaja: FT Merja Kylmäkoski. Muut jäsenet: FT Riitta Hänninen, VTT Antti Maunu, YTT Päivi Armila, KT Katariina Soanjärvi ja YTT Susan Eriksson.